Ainevaldkond „Kunstiained”

Üldalused

KUNSTIPÄDEVUS

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut

.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse,
et põhikooli lõpuks õpilane:

1)on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
2)kasutab loovtöödes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust;
3)väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
4)märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
5)väärtustab ja hoiab Eesti kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
6)omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

AINEVALDKONNA KIRJELDUS JA VALDKONNASISENE LÕIMING

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arendamisele ning tervikliku maailmapildi kujundamisele. Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma

traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Arendatakse mõtlemise paindlikkust ning avatust kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutuvas ja mitmekultuurilises maailmas.
Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase loovat mõtlemist. Kunstitegevused tasakaalustavad valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist teistes õppeainetes, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuitiivse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:
1)teadmised kunstidest (analüüs);
2)erinevate kunstide seostamine (süntees);
3)ainealane (verbaalne) keel;
4)loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
5)kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
6)oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
7)kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISE VÕIMALUSI
Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu.
Kultuuri- ja väärtuspädevus. Rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Toetatakse analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline
tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine, ühistes kunsti- ning õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet.

Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainestik ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Õpipädevuse kujundamine eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Uurimis-ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist. Õpilased saavad ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada.
Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Rääkimine kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning arutlemine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine aitab mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides" sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus. Oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideid ja esitlemise võimalusi, valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama

erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Digipädevus – Kasutada uuenevat digitehnoloogiat õppimisel kui ka kogukondades suheldes, leida ja säilitada digivahendite abil infot, osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide loomisel ja kasutamisel, kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades, olla teadlik digikeskkonna ohtudest, osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid, digitaalset identiteeti, järgida moraalipõhimõtteid nagu igapäevaelus.

KUNSTIAINETE LÕIMINGU VÕIMALUSI TEISTE AINEVALDKONDADEGA

Kunstivaldkonna õppeainetes toetutakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.

Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri
ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalained. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus.
Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

LÄBIVATE TEEMADE RAKENDAMISE VÕIMALUSI

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.
Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond.
Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.
Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon.
Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus.
Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse.

Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noor
te endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

ÕPPETEGEVUSE KAVANDAMINE JA KORRALDAMINE

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

1)lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

2)taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde ma
ht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta
jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;

3)võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;

4)kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille
sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;

5)rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehno-loogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;

6)kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/
multimeediaklass, virtuaalkeskkond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotes, muusikakoolides, looduses,
näitustel, raamatukogudes jne;

7)kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;

8)seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maa
ilma kunstist ja rahvakultuurist;

9)leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

HINDAMINE

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused.
Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel. Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:
1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
2) teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel ja kunstiloomingus;
3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.
Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.
Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul teavad õpilased, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas.
Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatuseesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:
1)laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara

omandamine;

2)pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi;

3)omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus;

4)muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud–muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;

5)tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;

6)tunniväline muusikaline tegevus– osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

Ainevaldkond: tehnoloogia

TÖÖÕPETUS

Kääpa Põhikooli tööõpetuse ainekavas esitatakse:

- Õppeaine kirjeldus
- Õppe-eesmärgid
- Õppetegevus
- Füüsiline õpikeskkond
- Lõiming
- Läbivad teemad
- Üldpädevused
- Hindamine

Ainevaldkonna kuuluvus:

1. klass – 1,5 nädalatundi
2. klass – 1,5 nädalatundi
3. klass – 1,5 nädalatundi

Õppeaine kirjeldus

Käsitööõpetus kuulub ainevaldkonda tehnoloogia. Tööülesannete valikul lähtutakse eesmärgist arendada laste vaimseid ja füüsilisi võimeid: motoorikat, tähelepanu, silmamõõtu, ruumitaju, kujutlusvõimet jne. Oluline on oma töö kavandamise oskuse arendamine, iseseisvuse kasvatamine otsuste tegemisel, leidurivaistu kujundamine. Et käsitööõpetuse tundide põhisisuks on loominguline praktiline tegevus, on sel ainel täita emotsionaalselt tasakaalustav ülesanne õppeprotsessis.

Õppe-eesmärgid

Käsitööõpetusega taotletakse, et õpilane:

- õpib vaatlema, tundma ja hindama ümbritsevat esemelist keskkonda;
- mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada,
- hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.
- tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
- töötab ohutult ja koos teistega
- tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
- hoiab puhtust kodus ja koolis, täidab isikliku hügieeni nõudeid,
- teab tervisliku toitumise vajalikkust

- õpib töötama suulise ja kirjaliku juhendamise abil, kasutama abivahendina raamatuid, jooniseid, arvutiprogramme;
- õpib töötama üksi ja kollektiivselt, vastutama enda ja kaaslaste eest;
- omandab oskuse anda hinnangut tööle või esemele, lähtuda töös esteetilistest ja eetilistest normidest ning tõekspidamistest.

Õppetegevus

Õpilased tegelevad erinevate tööliikide ja teemadega, katsetavad mitmesuguste materjalide töötlemist ja tutvuvad nende omadustega. Teooria käsitlemine on toetavaks eelduseks praktilisele tegevusele, mis moodustab põhilise osa õppetunnist. Igal õppeaastal tehakse ühistöid ja viiakse läbi projekte. Iga õppija arendab oskust teistega arvestada ja teisi abistada kui ka ennast kollektiivis kehtestada. Õpilastel on vabadus oma tegevust iseseisvalt planeerida ja teostada (see soodustab sisemist motivatsiooni nende tegevuste teostamisel). Tundide mitmekesistamiseks kasutatakse erinevaid meetodeid ning õpiviise, võimalusel organiseeritakse õppekäike ning õuesõpet.

Füüsiline õpikeskkond

Õppetöö toimub klassiruumis, vajaduse ja võimaluse korral ka kodunduse, käsitöö või tehnoloogiaõpetuse klassis. Õpperuumid- ja –tarbed, sh. töövahendid vastavad tervisekaitse, tööohutuse ja ergonoomia nõuetele. Igale õpilasele on tagatud töökoht. Lapsevanem tagab praktiliseks õppetööks vastavad individuaalsed töövahendid ning praktiliseks tööks vajaliku materjali.

Lõiming

EMAKEEL – õpilane teab ainealast terminoloogiat, saab aru tööjuhisest, oskab oma tegevusi kirjeldada.

MATEMAATIKA – õpilane kasutab mõõtmisvahendeid, loendab detaile, kasutab töös jooniseid, määratleb ja võrdleb materjalide kulu ja mahtu.

LOODUSÕPETUS - õpilane tunneb ja kasutab õigesti ning säästlikult erinevaid materjale, teab olmeprügi käsitlemise põhimõtteid.

INIMESEÕPETUS – õpilane planeerib ja kavandab oma tööd ja aega, tunneb tervisliku toitumise põhimõtteid, oskab arvestada töötamisel ohutusnõuetega, täitab teistega suheldes käitumisnorme.

KUNSTIÕPETUS – õpilane kasutab töödes värviõpetuse, disaini, kujutamis- ja vormiõpetuse põhimõtteid, erinevaid tehnikaid, materjale, tehnoloogiaid.
KEHALINE KASVATUS – õpilane kasutab töötamisel õigeid võtteid, hindab kehalist aktiivsust.

Läbivad teemad

KESKKOND - tähtis on toodet valmistades kasutada säästlikult nii looduslikke kui ka tehismaterjale..
TURVALISUS - erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid.

Üldpädevused

VÄÄRTUSPÄDEVUS
Loovust arendavad tegevused ja projektid õpetavad arvestama arvamuste ja ideede paljusust. Ühised arutelud ning töö ja selle tulemuse analüüsimine aitavad õpilasel kujundada ja põhjendada oma arvamusi, tunda töörõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.
ÕPIPÄDEVUS
Õpitakse nägema ja analüüsima tehnoloogia seost erinevate teadmistega ning kogetakse teisteski õppeainetes õpitu vajalikkust praktikas. Töö korraldamine õpetaja abiga alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemuse analüüsiga arendab suutlikkust probleeme märgata ning lahendada, võimeid hinnata ja arendada ning oma õppimist juhtida. Teavet kogudes areneb õpilase funktsionaalne kirjaoskus ning täieneb tema tehnoloogiasõnavara. Oma tööd esitledes ja valikuid põhjendades saadakse esinemiskogemusi ning areneb väljendusoskus. Tööülesannete ning projektide tarvis materjali ja teabe otsimine ning uurimine aitab kaasa võõrkeelte omandamisele.
SUHTLEMISPÄDEVUS
Ühised ülesanded ja projektid võimaldavad õppida teisi arvestama, vajaduse korral teisi aidata ning kogeda koos töötamise eeliseid. Õpilasi suunatakse analüüsima oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.
ETTEVÕTLIKKUSPÄDEVUS
Tehnoloogia valdkonna ainetes on olulisel kohal avatus loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele. Esemeid valmistades läbitakse toote arendamise

tsükkel idee leidmisest kuni valmis esemeni. Aineprojektid võimaldavad õpilastel katsetada oma ideede elluviimist mitmesuguste ettevõtlusmudelite kaudu.

MATEMAATIKAPÄDEVUS

Tööõpetuses kasutab õpilane oma töös loogilist mõtlemist ning matemaatilisi teadmisi. Õpilase arvutustel ja mõõtmistel on praktiline tagajärg, vigu (ja nende tagajärgi) märgatakse kohe, analüüs ning paremate lahenduste leidmine on paratamatus.

SOTSIAALNE PÄDEVUS

Ühiselt töötades õpitakse teisi arvestama, käitumisreegleid järgima ning oma arvamusi kaitsma. Tutvumine eri maade kultuuritraditsioonide ja nende kujunemise põhjustega aitab mõistvalt suhtuda teistesse rahvustesse.

Hindamine

Ülesande lahendamisel hinnatakse:

- kavandamist
- valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, tööohutusnõuete järgimist);
- õpilase arengut (püüdlikkust, tähelepanelikkust, abivalmidust kaaslaste suhtes);
- töö tulemust (kavandatu õnnestumist);
- töö esitlemise oskust.

TÖÖÕPETUSE AINEKAVA

I kooliaste

Tööõpetuse ainekava 1. klassile

1,5 tundi nädalas

Õppetegevus

I kooliastme tööõpetust iseloomustab loov käeline aktiivsus, mis on oluline õpilase füüsilises ja vaimses arengus. Tööülesannete valikul lähtutakse eesmärgist arendada laste vaimseid ja füüsilisi võimeid motoorikat, tähelepanu, silmamõõtu, ruumitaju, kujutlusvõimet jne

Õppe-eesmärgid

1) tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;

2) õpib vaatlema, tundma ja hindama esemelist keskkonda;
3) tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
4) mõtleb välja loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
5) töötab ohutult üksi ja koos teistega;
6) hoiab puhtust kodus ja koolis ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
7) teab tervisliku toitumise vajalikkust;
8) hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

Õppesisu

1. Kavandamine
Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval.
Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine. Rahvuslikud mustrid ja motiivid.

2. Materjalid
Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit jne). materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks.

3. Töötamine
Töötamine suulise juhendamise järgi. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele. Rühmatöös ülesannete täitmine ja kaaslaste abistamine.

4. Tööviisid
Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).
Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, nõel, heegelnõel jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.
Jõukohaste esemete valmistamine.

5. Kodundus

Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Rõivaste ja jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen. Viisakas käitumine. Säästlik tarbimine. Jäätmete sorteerimine.

Tööõpetuse ainekava 2. klassile

1,5 tundi nädalas

Õppesisu

1. Kavandamine

Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval.
Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine paberil. Idee esitlemine. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine. Rahvuslikud mustrid ja motiivid.

2. Materjalid

Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit jne). Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks.

3. Töötamine

Töötamine suulise juhendamise järgi. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine.
Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.
Rühmatöös ülesannete täitmine ja kaaslaste abistamine

4. Tööviisid

Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).
Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, nõel, heegelnõel jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine. Jõukohaste esemete valmistamine.

5. Kodundus

Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Riiete ning jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen. Viisakas käitumine. Säästlik tarbimine. Jäätmete sorteerimine.

Tööõpetuse ainekava 3. klassile

1,5 tundi nädalas

Õppesisu

1. Kavandamine

Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval.
Ideede otsimine ja valimine ja hindamine, abimaterjali ning info kasutamine. Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine paberil. Idee esitlemine. Seosed ja erinevused esemete, nähtuste ja protsesside vahel. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine. Rahvuslikud mustrid ja motiivid.

2. Materjalid

Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne). Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine. Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine. Ideede leidmine materjalide korduvkasutuseks.

3. Töötamine

Töötamine suulise juhendamise järgi. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine.
Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.
Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuse arvestamine ja kaaslaste abistamine. Töö tulemuse uudsuse, kasutamise ja esteetilisuse hindamine.

4. Tööviisid

Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).
Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, nõel, heegelnõel, naaskel, vasar, saag, kruvikeeraja, lõiketangid, näpitsad jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite

hooldamine. Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist. Jõukohaste esemete valmistamine.

5. Kodundus

Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle. Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Riiete ning jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen.

Tervislik toiduvalik. Lihtsamate toitude valmistamine. Laua katmine, kaunistamine, koristamine. Viisakas käitumine. Säästlik tarbimine. Jäätmete sorteerimine.

Õpitulemused

3. klassi õpilane:

- kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid;
- kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid;
- märkab esemetel rahvuslikke elemente.
- eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, vahtplast jne);
- oskab materjale ühendada ja kasutada;
- töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning abivahendina lihtsat tööjuhendit;
- julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;
- arvestab ühiselt töötades kaaslasi;
- tutvustab ja hindab oma tööd;
- kasutab materjale säästlikult;
- käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult;
- kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades;
- modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;
- valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid.
- hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid;
- tegutseb säästliku tarbijana;
- selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest;
- järgib viisakusreegleid.

Ainevaldkond: tehnoloogia

KÄSITÖÖ JA KODUNDUS

Kääpa Põhikooli käsitöö ja kodunduse ainekavas esitatakse:

- Õppeaine kirjeldus
- Õppe- eesmärgid
- Läbivad teemad
- Lõiming
- Üldpädevused
- Projektõpe
- Füüsiline õpikeskkond
- Hindamine

Ainevaldkonna kuuluvus:
II kooliaste – 5 näalatundi
III kooliaste – 5 nädalatundi

Õppeaine kirjeldus

Käsitöö

Käsitöös pööratakse tähelepanu eri tehnika ja tehnoloogia omandamise kõrval oskusele planeerida oma tegevust, kasutada ja hinnata adekvaatselt oma võimeid, rakendada omandatud teadmisi praktikas. Käsitöö sisu ning tööviisi seos tarbekunstiga loob eeldused loominguliseks eneseteostuseks. Oluliseks peetakse rahvuslike käsitöö- ja kultuuritraditsioonide säilitamist ning arendamist, samas oma koha teadvustamist mitmekultuurilises maailmas.

Kodundus

Kodundusõppes pööratakse põhitähelepanu tervislikule toitumisele, õpitakse tundma peamisi toiduaineid ning neist valmistatavaid toite. Omandatakse oskus käsitseda kodus kasutatavaid seadmeid ja vahendeid. Kujundatakse suutlikkus võimetekohaselt teha kodutöid ja seeläbi kujundada oma suhtumist töösse Olulisel kohal on teadlike tarbijate kujundamine, kes mõistavad oma otsuste ja käitumise mõju tervisele, teistega suhtlemisele ja kodu heaolule, samuti lähiümbruse ohutusele.

Õppe-eesmärgid

1) tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;

2) õpib vaatlema, tundma ja hindama esemelist keskkonda;

3) tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid

töötlemisviise;
4) mõtleb välja loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
5) töötab ohutult üksi ja koos teistega;
6) hoiab puhtust kodus ja koolis ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
7) teab tervisliku toitumise vajalikkust;
8) hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

Läbivad teemad:
„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" – tööharjumuste kujundamine, iseseisvalt tegutsemine, loovalt mõtlemine ja vastutamine oma töötulemuste eest.
„Keskkond ja jätkusuutlik areng" – materjalide säästlik tarbimine ja taaskasutus. Praktiline jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid.
„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus" – algatusvõime, ettevõtlikkus ja koostöö. Oma ideede realiseerimine ja tööprotsessi organiseerimine.
„Kultuuriline identiteet" - tutvumine esemelise kultuuri, kommete ja toitumistavadega annab võimaluse näha kultuuride erinevusi ja teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas.
„Teabekeskkond" - oma töö kavandamisel ja ainealaste projektide käigus info kogumiseks õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud informatsiooni usaldusväärsust. Interneti kasutamine annab võimaluse olla kursis tehnoloogia uuendustega ning tutvuda disainerite ja käsitöö tegijate loominguga üle maailma.
„Tehnoloogia ja innovatsioon" - arutletakse intellektuaalomandi kaitse ning arvuti kasutamise võimaluste üle oma tööde kavandamisel ja esitlemisel. Õpitakse oma tööd virtuaalkeskkonnas esitlema. Tutvumine täisautomaatsete arvuti abil juhitavate seadmetega ning võimalusel ka Tutvumine täisautomaatsete arvuti abil juhitavate seadmetega ning võimalusel ka nendega töötamine aitab tunnetada tänapäevaseid tehnoloogia võimalusi.
„Tervis ja ohutus" - erinevate tööliikide juures on oluline tööohutusega tutvumine ning ohutusnõuete arvestamine töötamisel. Mitmesuguste looduslike ja sünteetiliste materjalide ning nende omadustega tutvumine aitab teha tervisest lähtuvaid valikuid esemelises keskkonnas.
„Väärtused ja kõlblus" - tehnoloogiaainetes kujundatakse hindavat suhtumist töösse ja töö tegijasse. Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi üksteisega arvestamisel, organiseerimisoskuse arendamisel ning võimalike konfliktide lahendamisel.

Lõiming:
INIMESEÕPETUS

Ühiselt töötades õpitakse teisi arvestama, käitumisreegleid järgima ning oma arvamusi kaitsma, tervisliku toitumise põhimõtted, suutlikkus järgida terveid eluviise.

EESTI KEEL

Tööjuhendi lugemine, kirjalikud tekstid, korrektne vormistus, kaasõpilaste kuulamine.

LOODUSÕPETUS

Jäätmekäitlus, säästev tarbimine.

BIOLOOGIA

Tervislik toitumine, söödavad aia- ja metsaviljad; looduslikud materjalid; seedimine, toidu bakteriaalne riknemine.

KEEMIA

Tarbekeemia; keemilised ja sünteetilised kiudained;

FÜÜSIKA

Mahu- ja massiühikud, elekter, temperatuur;

GEOGRAAFIA

Eri maade kultuuriline mitmekesisus, toiduainete päritolu.

AJALUGU

Väärtustada seotust oma ja teiste maade kultuuripärandiga, eestlaste toitumistavad, rahvakalender.

KUNSTIÕPETUS

Värvusõpetus ja kompositsiooni kavandamine, disainimine

MATEMAATIKA

Arvutused, mõõtmised, mõõtühikute teisendamine, kujutav geomeetria, loogika; kunstiõpetus**:**

ÜHISKONNAÕPETUS

Tarbijakäitumine, tootemärgistused, meedia ja teave

VÕÕRKEEL

Võõrkeelsete tekstide lugemine, teave otsimine.

Üldpädevused:

VÄÄRTUSPÄDEVUS – tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt,

ÕPIPÄDEVUS– uute teadmiste ja tehnoloogia rakendamine praktikas; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi, suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida vajaminevat teavet.

SUHTLUSPÄDEVUS – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada; vajaduse korral teisi aitama ja koostöötamise eeliseid kogema;
ETTEVÕTLIKKUSPÄDEVUS – avatus loomingulistele ideedele ja originaalsetele lahendustele;
MATEMAATIKAPÄDEVUS – loogilise mõtlemise ja matemaatiliste teadmiste kasutamine; mõtlemist arendatavates tegevustes osalemine, sobivate lahenduste leidmine, oma valikute põhjendamine ja tulemuste analüüsimine;
LOODUSTEADUSLIK PÄDEVUS – tutvumine looduslike ja tehismaterjalide omadustega;
SOTSIAALNE PÄDEVUS– teistega arvestamine ja käitumisreeglite arvestamine; oma käitumise analüüsimine, selle mõju kaaslastele ja ülesannete lahendamisele
ENESEMÄÄRATLUSPÄDEVUS – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi, väärtustada tervislikke eluviise.
TEHNOLOOGIAPÄDEVUS – õpitakse kriitiliselt hindama erinevaid tehnoloogiaid ja tehnoloogilisi abivahendeid; mõistma teaduse osa tehnoloogia arengus ja vastupidi;

Projektõpe:

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Füüsiline õpikeskkond:

Ainekava täitmiseks on koolis vajalik spetsiaalne õpperuum nii käsitöö kui kodunduse õpetamiseks.

Kool korraldab valdava osa käsitöö ja kodunduse õpet ruumis, kus:

- käsitöö jaoks vajalik sisustus vastab kooli valitud praktilistele töödele;
- kodunduse jaoks vajalik sisustus on tänapäevane ning võimaldab ohutult ja nüüdisaegselt toitu valmistada. Praktilistes kodunduse tundides kannavad õpilased põlle;
- on ventilatsioon;
- ruumid ja õppetarbed, sealhulgas tööriistad vastavad tervisekaitse, tööohutuse ja ergonoomia nõuetele.

. Kool võimaldab käsitöö ja kodunduse õppeks vajalikud materjalid.

Hindamine:

Ülesande lahendamisel hinnatakse:

- kavandamist ja planeerimist;
- valikute (idee, töötlusviisi, materjali jms)tegemise ja põhjendamise ning seoste kirjeldamise oskust;
- valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, tööohutusnõuete järgimist, iseseisvust, koostööoskust);
- õpilase arengut (püüdlikkust ning kodukorra täitmist);
- töö tulemust (kavandatu õnnestumist, viimistlust ja kvaliteeti, õigeaegset valmimist).

Õpilast hinnates võetakse arvesse kultuurse käitumise reegleid ja õpilase hoiakuid (püüdlikkust, abivalmidust, töökust, järjekindlust, tähelepanelikkust).Õpilaste teadmisi, tehnilist nutikust ja loovust hinnatakse ka probleemülesannete, võistlusmängude, projektitööde jms. põhjal.

KÄSITÖÖ JA KODUNDUSE AINEKAVA
II kooliaste

Õppetegevus

Käsitöö. II kooliastmes on rõhuasetus eelkõige põhiliste töövõtete ja tehnoloogiate omandamisel ning juhendi järgi töötamisel.
Kodundus. II kooliastmes õpitakse tervisliku toitumise põhitõdesid, valmistatakse kergeid eineid ja omandatakse sotsiaalseid oskusi.

Käsitöö ja kodunduse ainekava 4. klassile
1 tund nädalas

KÄSITÖÖ
Õppesisu

1. Kavandamine
Kavandamise graafilised võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides.
Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.
Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusalast.
2. Töö kulg
Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

3. Rahvakunst

Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombed. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.

4. Materjalid

Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused.

Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekootud kangad.

5. Tööliigid

Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Üherealised pisted. Kaherealised pisted.

Õmblemine. Töövahendid. Õmblusmasina niiditamine ja poolimine. Õmblemise alustamine ja lõpetamine. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Lihtõmblus. Äärestamine. Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud. Traageldamine. Õmblustöö viimistlemine.

Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Kinnissilmus. Poolsammas. Ühekordne sammas. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine.

Kudumine. Kudumisskeemid, nende lugemine. Silmuste loomine, parempidine silmus, pahempidine silmus, edasi-tagasi kudumine, ripskude, ääresilmused, kudumi lõpetamine, viimistlemine ja hooldamine, idee leidmine ja edasiarendamine kavandiks, kavandi rakendamine kootud eseme valmistamise kaudu.

KODUNDUS

Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloomustus. Toiduainete säilimise põhitõed.

Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Isiklik hügieen. Viisakas käitumine. Säästlik tarbimine. Jäätmete sorteerimine.

PROJEKTITÖÖD

Õpilased saavad valida kahe korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Käsitöö ja kodunduse ainekava 5. klassile

2 tundi nädalas

KÄSITÖÖ

Õppesisu

1. Kavandamine

Kavandamise graafilised võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides.

Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.

Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusalast.

2. Töö kulg

Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Töö analüüsimine ja hindamine.

3. Rahvakunst

Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombed. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades. Lilltikand.

4. Materjalid

Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused.

Kanga kudumise põhimõte. Labane sidus. Koe- ja lõimelõngade leidmine. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekootud kangad.

5. Töö liigid

Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Pinnakattepisted. Tikkimismasina tutvustamine. Ristpisteprogramm.

Õmblemine. Töövahendid. Õmblusmasina niiditamine, niidi poolimine. Lihtõmblus. Palistused. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud, väljalõikamine. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus. Soonikkude. Ääresilmused. Tingmärgid. Koekiri.

Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine.. Sambad. Ringheegeldamine. Aassilmus. Tingmärgid.

KODUNDUS

1. Toit ja toitumine

Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili, aedvili. Toiduainete säilitamine.

2.Töö organiseerimine ja hügieen

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

3. Toidu valmistamine

Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis, ohutus.

Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Võileibade valmistamine.

Kuumtöötlemata magustoidud. Külmad joogid.

4. Lauakombed

Lauakatmise põhinõuded. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks. Käitumine lauas.

5. Kodu korrashoid

Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga.

Hooldusmärgid. Triikimine.

6. Tarbijakasvatus

Tulud ja kulud pere eelarves, taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle. Tarbijainfo (pakendiinfo). Energia säästlik kasutamine (vesi, elekter, soojus). Kokkuhoiu võimalused ja kulude analüüs. Jäätmete sorteerimine.

PROJEKTITÖÖD

Õpilased saavad valida kahe korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

TEHNOLOOGIAÕPETUS

Tehnoloogia olemus. Materjalide liigid (puit, metall, plastid jne) ja nende omadused. Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ja töövahendid (tööriistad ja masinad). Idee ja eskiis. Toote disainimine ja valmistamine. Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad. Materjalide ühendamine. Viimistlemine. Tööohutusnõuded.

Käsitöö ja kodunduse ainekava 6. klassile

2 tundi nädalas

KÄSITÖÖ

Õppesisu

1. Kavandamine

Kavandamise graafilised võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.

Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusalast.

2. Töö kulg

Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Töö analüüsimine ja hindamine.

3. Rahvakunst

Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombed. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades. Lilltikand.

4. Materjalid

Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused.

Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekootud kangad. Õmblusniidid, käsitööniidid ja –lõngad. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.

4. Töö liigid

Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspisted. Pinnakattepisted. Alusmaterjali valik ja ettevalmistamine, tikandi kavandamine. Mustri andmine riidele. Niidi kinnitamine tikkimisel. Töö viimistlemine.

Õmblemine. Töövahendid. Õmblusmasina niiditamine, niidi poolimine. Õmblemise alustamine ja lõpetamine. Abimaterjalide kasutamine. Mõõtude võtmine. Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud. Äärestamine, Taskud. Palistused. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Koekirja lugemine. Silmuste kasvatamine ja kahandamine. Ringselt kudumine. Soonikkoed. Kirjamine. Silmuste arvestamine. Kudumi kavandamine ja tööjärjekorra planeerimine. Kudumi lõpetamine. Kudumi viimistlemine, hooldamine.

Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste kasvatamine, kahandamine. Skeemi järgi heegeldamine. Ringheegeldamine. Motiivide heegeldamine ja ühendamine. Heegeldusäärised.

KODUNDUS

1. Toit ja toitumine

Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine.

2.Töö organiseerimine ja hügieen

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

3. Toidu valmistamine

Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis ja ohutus. Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Kartulite, munade ja makarontoodete keetmine. Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Pudrud ja teised teraviljatoidud.

4. Lauakombed

Lauakatmise põhinõuded. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks. Käitumine lauas.

5. Kodu korrashoid

Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine. Jalatsite hooldamine.

6. Tarbijakasvatus

Tulud ja kulud pere eelarves, taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle. Tarbijainfo (pakendiinfo). Energia säästlik kasutamine (vesi, elekter, soojus). Kokkuhoiu võimalused ja kulude analüüs. Jäätmete sorteerimine.

PROJEKTITÖÖD

Õpilased saavad valida kahe korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

TEHNOLOOGIAÕPETUS

Tehnoloogia olemus. Materjalide liigid (puit, metall, plastid jne) ja nende omadused. Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ja töövahendid (tööriistad ja masinad). Idee ja eskiis. Toote disainimine ja valmistamine. Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad. Materjalide ühendamine. Viimistlemine. Tööohutusnõuded.

Õpitulemused

Käsitöö

6. klassi õpilane:

1) kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid;
2) leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist;
3) leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale;
4) töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi;
5) järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;
6) hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.

7) märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel;
8) kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid;
9) kirjeldab looduslike kiudainete saamist, põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist;
10) eristab telgedel kootud kangaid trikotaažist ning võrdleb nende omadusi;
11) seostab käsitöölõnga jämedust ja eseme valmimiseks kuluvat aega;
12) kasutab tekstiileset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid;
13) seab õmblusmasina töökorda, traageldab ning õmbleb lihtõmblust ja palistust;
14) lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme;
15) mõistab täpsuse vajalikkust õmblemisel ning järgib seda oma töös;
16) heegeldab ja koob põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke;
17) heegeldab ja koob lihtsa skeemi järgi.

Kodundus

6. klassi õpilane:

1) teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi.
2) võrdleb pakendiinfo järgi erinevate toiduainete toiteväärtust;
3) teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades,
4) koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igaühe rolli tulemuse saavutamisel,
5) kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid;
6) valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külm- ja kuumtöötlemistehnikaid;
7) katab laua, peab kinni lauakommetest ning hindab laua ja toitude kujundust,
8) planeerib rõivaste pesemist, kuivatamist ja triikimist hooldusmärkide järgi;
9) teab väljendite „kõlblik kuni…2 ja „parim enne…” tähendust;käitub keskkonnahoidliku tarbijana.

Projektitööd

Õpilane:

1) teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
2) osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
3) leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
4) suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;

5) kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;

6) väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu

Tehnoloogiaõpetus

Õpilane:

1. mõistab tehnoloogia olemust;
2. tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise,
3. disainib ja valmistab lihtsamaid tooteid;
4. järgib tööohutusnõudeid.

KÄSITÖÖ JA KODUNDUSE AINEKAVA

III kooliaste

Õppetegevus

III kooliastmes keskendutakse rohkem loomingulisele tööle ja tööprotsessi teadlikule organiseerimisele. Õpetuse aluseks on käsitööeseme nn tootearendustsükkel

III kooliastmes õpitakse mitmekesist ja tasakaalustatud menüü koostamist, majandamisoskust, tarbijakaitset ja keskkonna säästliku käitumist.

1.2.1 Käsitöö ja kodunduse ainekava 7. klassile

2 tundi nädalas

KÄSITÖÖ

Õppesisu:

1. Disain ja kavandamine

Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses. Rõivastus kui ajastu vaimu peegeldaja – sotsiaalsed märksüsteemid.

Moelooming. Komplektide ja kollektsioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitööeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates.

2. Rahvakunst

Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond. Sümbolid ja märgid rahvakunstis.
Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel.
Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana

3. Töö organiseerimine

Käsitöötehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel.
Käsitsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena.
Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.
Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine.

5. Materjalid

Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

5. Tööliigid

<u>Tikkimine.</u> Tutvumine erinevate tikanditega. Pilutikand. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.
<u>Õmblemine.</u> Kanga kuumniiske töötlemine. Kantimine. Kahekordne õmblus. Krooked. Sissevõtted. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine.
<u>Kudumine.</u> Silmuste kahandamine ja kasvatamine.. Kirjamine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.
<u>Heegeldamine.</u> Tutvumine heegeltehnika loominguliste võimalustega. Heegeläärised

KODUNDUS

1. Toit ja toitumine

Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete

toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud. Toiduallergia ja toidutalumatus. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired.
Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm). Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu.

2. Töö organiseerimine

Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni.

3. Toidu valmistamine

Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid. Maitseained ja roogade maitsestamine. Supid. Aedviljatoidud. Kalaroad. Jahu- ja tangained. Pastatooted

4. Etikett

Ideede ja võimaluste leidmine erinevate peolaudade kujundamiseks. Peolaua menüü koostamine. Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, koduses peolauas, kohvikus ning restoranis.

5. Kodu korrashoid

Erinevad stiilid sisekujunduses. Toataimede hooldamine.

6. Tarbijakasvatus

Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel. Ostuotsustuste mõjutamine, reklaami mõju. Teadlik ja säästlik majandamine.

PROJEKTITÖÖD

Õpilased saavad valida kahe korraga toimuva valikteema vahel.

TEHNOLOOGIAÕPETUS

Materjalide ja nende töötlemise teabe hankimine kirjandusest ja internetist. Leiutamine ja uuenduslikkus, probleemsete ülesannete lahendamine. Võimaluse korral toodete disainimine arvutiga. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamine tooteks.

Käsitöö ja kodunduse ainekava 8. klassile

2 tundi nädalas

KÄSITÖÖ

Õppesisu:

1. Disain ja kavandamine

Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses. Rõivastus kui ajastu vaimu peegeldaja – sotsiaalsed märksüsteemid.

Moelooming. Komplektide ja kollektsioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitööeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates.

2. Rahvakunst

Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond. Sümbolid ja märgid rahvakunstis.

Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel.

Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana

3. Töö organiseerimine

Käsitöötehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel.

Käsitsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.

Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.

Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. Näituse kujundamine ning virtuaalkeskkonna kasutamine oma töö eksponeerimiseks

5. Materjalid

Tekstiilkiudained. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

5. Tööliigid

<u>Tikkimine.</u> Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.

<u>Õmblemine.</u> Sissevõtete ja värvli õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete

paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine. Nööpaugud. Tõmblukk. Värvel. Vaheriide kasutamine.

Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine. Nupud ja palmikud.

Heegeldamine. Tutvumine heegeltehnika loominguliste võimalustega. Vabaheegeldus, erinevad heegeltehnikad (iiri-, brügge-, fileepits), rahvuslik heegeldus.

KODUNDUS

1. Toit ja toitumine

Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud. Toiduallergia ja toidutalumatus. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired.

Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm). Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Mikroorganismid toidus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused.

2. Töö organiseerimine

Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni.

Toiduga seonduvad ametid.

3. Toidu valmistamine

Nüüdisaegsed köögiseadmed., nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid.

Supid. Liha jaotustükid ja lihatoidud. Kalaroad. Soojad kastmed. Kergitusained ja tainatooted. Vormiroad ja vokitoidud. Kuumtöödeldud järelroad. Rahvustoidud.

4. Etikett

Ideede ja võimaluste leidmine erinevate peolaudade kujundamiseks. Peolaua menüü koostamine. Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, koduses peolauas, kohvikus ning restoranis.

5. Kodu korrashoid

Erinevad stiilid sisekujunduses. Toataimede hooldamine. Kodumasinad. Olmekeemia. Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus. Suurpuhastus.

6. Tarbijakasvatus

Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel. Ostuotsustuste mõjutamine, reklaami mõju. Teadlik ja säästlik majandamine.
Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenud. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.

PROJEKTITÖÖD
Õpilased saavad valida kahe korraga toimuva valikteema vahel.

TEHNOLOOGIAÕPETUS
Materjalide ja nende töötlemise teabe hankimine kirjandusest ja internetist. Leiutamine ja uuenduslikkus, probleemsete ülesannete lahendamine. Võimaluse korral toodete disainimine arvutiga. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamine tooteks.

Käsitöö ja kodunduse ainekava 9. klassile
1 tund nädalas

KÄSITÖÖ

Õppesisu:
1. Disain ja kavandamine
Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses. Rõivastus kui ajastu vaimu peegeldaja – sotsiaalsed märksüsteemid.
Moelooming. Komplektide ja kollektsioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitööeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates.
2. Rahvakunst
Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond. Sümbolid ja märgid rahvakunstis.
Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel.
Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana
3. Töö organiseerimine

Käsitöötehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel. Käsitsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.
Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.
Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. Näituse kujundamine ning virtuaalkeskkonna kasutamine oma töö eksponeerimiseks

5. Materjalid

Tekstiilkiudained. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

5. Tööliigid

Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Valgetikand. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.
Õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine. Lapitöö. Krae Varrukas.
Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine. Pitsilised koekirjad.
Heegeldamine. Tutvumine heegeltehnika loominguliste võimalustega. Mitme eri värvi lõngaga heegeldamine.

KODUNDUS

1. Toit ja toitumine

Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud. Toiduallergia ja toidutalumatus. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired.
Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid

(asukoht, usk jm). Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Mikroorganismid toidus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused.

2. Töö organiseerimine

Meeskonna juhtimine. Toiduga seonduvad ametid.

3. Toidu valmistamine

Nüüdisaegsed köögiseadmed., nende kasutamine ja hooldus. Konserveerimine. Kergitusained ja taignatooted.

4. Etikett

Ideede ja võimaluste leidmine erinevate peolaudade kujundamiseks. Peolaua menüü koostamine.

5. Kodu korrashoid

Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus.

6. Tarbijakasvatus

Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenud. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.

Õpitulemused:

Käsitöö

Õpilane:

1) kavandab isikupäraseid esemeid;
2) märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis;
3) tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid;
4) kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid;
5) otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist;
6) esitleb või eksponeerib oma tööd;
7) täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt;
8) kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist;
9) võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele;
10) kombineerib oma töös erinevaid materjale.
11) valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;
12) võtab lõikelehelt lõikeid, valib õpetaja abiga sobiva tehnoloogia ja õmbleb endale rõivaeseme;
13) koob kirjalist pinda ning koekirju koeskeemi kasutades; koob ringselt;
14) leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.

Kodundus

Õpilane:

1) teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkusest ja allikaid;
2) tunneb toidu erinevaid säilitusviise ning riknemisega seotud riskitegureid;
3) teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada;
4) arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;
5) kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;
6) kalkuleerib toidu maksumust;
7) teab toiduainete kuumtöötlemise viise;
8) tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;
9) valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;
10) küpsetab taignatooteid ja võrdleb erinevaid kergitusaineid;
11) rõivastub ja käitub ürituse iseloomu kohaselt;
12) mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel.
13) tunneb erinevaid kodumasinaid, oskab võrrelda nende erinevaid parameetreid ja käsitseda neid kasutusjuhendi järgi;
14) tunneb tarbija õigusi ning kohustusi;
15) analüüsib reklaamide mõju ostmisele;
16) planeerib majanduskulusid eelarve järgi.

Projektitööd

Õpilane:

1) teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
2) osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
3) leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;
4) suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;
5) kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
6) väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu

Tehnoloogiaõpetus

Õpilane:

1) kasutab ülesannet lahendades ainekirjandust ja teabeallikaid,

2) valib toote valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise, õpib leidma tehnilist lahendust kodustele korrastus- ja remonditöödele,
3) valmistab omanäolisi tooteid, kasutades erinevaid töötlemisvõimalusi,
4) esitleb ja analüüsib tehtud tööd.

Kodundus tehnoloogia õpilastele

Kodunduse tehnoloogia 5. klassile

(8 tundi)

Õppesisu
Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toiduainete säilitamine. Hügieeninõuded köögis töötades.
Jäätmete sortimine.
Retsepti kasutamine, mõõtühikud. Toiduainete eeltöötlemine
Võileibade ja salatite valmistamine.

Õpitulemused
Õpilane:
1) teab ja väärtustab tervisliku toitumise põhialuseid;
2) tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ning valmistab lihtsamaid toite;
3) teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;
4) teeb põhilisi korrastustöid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;
5) katab lauda ning peab kinni üldtuntud lauakommetest;
6) teab jäätmete käsitlemise ja keskkonnahoiu põhilisi nõudeid

Kodunduse tehnoloogia 6. klassile

(8 tundi)

Õppesisu
Hügieeninõuded
köögis töötades. Jäätmete sortimine. Retsepti kasutamine, mõõtühikud.
Toiduainete eeltöötlemine,
külm- ja kuumtöötlemine.

Makaroniroad ja pudrud. Magustoidud.
Külmad ja kuumad joogid. Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad võimalused.
Puhastus- ja korrastustööd. Rõivaste ja jalanõude hooldamine. Tarbijainfo (pakendiinfo, kasutusjuhend jm). Teadlik ja säästlik tarbimine.

Õpitulemused
Õpilane:
1) teab ja väärtustab tervisliku toitumise põhialuseid;
2) tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ning valmistab lihtsamaid toite;

3) teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;
4) teeb põhilisi korrastustöid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;
5) katab lauda ning peab kinni üldtuntud lauakommetest;
6) teab jäätmete käsitlemise ja keskkonnahoiu põhilisi nõudeid.

Kodunduse tehnoloogia 7. klassile

(8 tundi)

Õppesisu

Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud. Aedviljatoidud ja supid. Kala- ja lihatoidud. Küpsetised ja vormiroad. Käitumine peolauas, kohvikus, restoranis. Puhastusvahendid ja nende omadused. Kodumasinad.
Hooldusmärgid. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude
analüüs.

Õpitulemused

Õpilane:
1) teeb tervislikke toiduvalikuid ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;
2) kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;
3) valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;
4) kalkuleerib toidu maksumust;
5) tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana

Kodunduse tehnoloogia 8. klassile

(8 tundi)

Õppesisu

Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad.
Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud.
Kala- ja lihatoidud.
Küpsetised ja vormiroad. Käitumine peolauas, kohvikus, restoranis.

Kodumasinad. Ruumide kujundamine, mööbel ja kunst kodus.

Looduslikud ja
sünteetilised tekstiilmaterjalid, nende valiku ning sobivuse põhimõtted rõivastuses ja sisekujunduses.
Hooldusmärgid.

Tarbija õigused ja kohustused.
Kokkuhoiuvõimalused ja kulude
analüüs.

Õpitulemused
Õpilane:
1) teeb tervislikke toiduvalikuid ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;
2) kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;
3) valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;
4) kalkuleerib toidu maksumust;
5) tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana

Ainevaldkond: kunstid

KUNSTIÕPETUS

Kääpa Põhikooli kunstiõpetuse ainekavas esitatakse:

- Õppe- kasvatuseesmärgid
- Õppeaine kirjeldus
- Lõiming
- Läbivad teemad
- Üldpädevused
- Õppe-eesmärgid
- Hindamine

Ainevaldkonna kuuluvus:

4. klass – 1,5 nädalatundi
5. klass – 1,5 nädalatundi
6. klass – 1,5 nädalatundi
7. klass – 1 nädalatundi
8. klass – 1 nädalatundi
9. klass – 1 nädalatundi
10. klass – 1 nädalatundi
11. klass – 2 nädalatundi

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;

2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;

3) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;

4) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;

5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
6) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuvas maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.
Aine õppimise osad on:
1) uurimine ja oma ideede arendamine;
2) väljendusvahendite loov rakendamine;
3) mõtestamine ja refleksioon.

Lõiming

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.
2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.
3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:
    1) sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
    2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
5) käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
6) kehalisest kasvatusest lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Läbivad teemad

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam. Teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus“. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng“ ning „Teabekeskkond“ käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgseid oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

Üldpädevused

Igas õppetunnis ilmnevad kõik üldpädevused (väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, matemaatikapädevus, ettevõtlikkuspädevus) rohkemal või vähemal määral.

KUNSTIPÄDEVUS

Kunstitehnikatega tegelemisel arendatakse õpilases erinevaid käelisi oskusi. Kunstiajaloo tutvustamise kaudu arendatakse teadlikkust kunsti vajalikkusest ja toetatakse seoste loomise oskusi teiste valdkondadega.

VÄÄRTUSPÄDEVUS

Väärtuspädevuse arengut toetavad töö nõuetest kinnipidamine, ühiste kokkulepete austamine, enda eest vastutamine. Väärtustatakse kunstitegevust kui ainulaadset ja igaühele ainuomast.

ENESEMÄÄRATLUSPÄDEVUS

Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppima tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut.

ÕPIPÄDEVUST

Õpipädevust kujundatakse eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu (individuaalsed rühma- ja uurimistööd). Õpilased saavad ise jõukohaseid ülesandeid luua, uusi tehnikaid katsetada ja järjekindlalt harjutada.

SOTSIAALNE PÄDEVUS

Õpilastel tuleb kokku puutuda teiste erinevate vaatenurkade, seisukohtade ja arusaamadega samadest asjadest. Areneb teadlikkus igaühe eripärast ja vajadus teiste erinevusi aktsepteerida.

ETTEVÕTLIKKUSPÄDEVUS

Ettevõtlikkuspädevust arendatakse eelkõige rühmatöödes kaasalöömisel.

MATEMAATIKAPÄDEVUS

Arendatakse jooksvalt ja pidevalt enda töö analüüsimise juures (põhjuse ja tulemuse omavahelised suhted). Õpilane saab tunnis rakendada erinevaid matemaatikatunnis omandatud oskusi (mõõtmine).

Õppe-eesmärgid

Õpilane:

- arendab oma vaatlusoskust ja kompimismeelt
- arendab kujundilist ja kunstilist mõtlemist
- arendab valmisolekut ümbritseva keskkonna tajumiseks kõigi meelte abil ning kujutlusvõimet
- arendab tööks vajalikke isiksuse omadusi, vastutustunnet, täpsust, püsivust ning töökultuuri ja-harjumusi
- arendada loovust ja esteetilist maitset
- õpib olema säästlik ettevõetud töös

Hindamine

Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada

- lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära,
- hinnatakse töö sooritamise korrektsust, õpilase aktiivsust ja lõpptulemust, lähtuvalt lapse tasemest.

KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA 1–3 KLASSILE

I kooliaste

Õppetegevus

I astmes on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainest ammutatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus.

- Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
- Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.
- Muuseumide ja kunstinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.
- Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.
- Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne.) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
- Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
- Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Õppesisu

- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.
- Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (näit joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).
- Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.
- Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.
- Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja

materjalid.

- Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Lõiming

EESTI KEEL JA KIRJANDUS

Lood ja jutud pildilise kujutamise alusena; sõnamängud, luule ja riimid; kunstialane keel.

MATEMAATIKA

Tutvutakse peamiste geomeetriliste kujunditega (tasapinnalised, ruumilised)

LOODUSAINED

Kooli lähiümbruse ja igapäevaelu (loodus, taimed, tänavakaardid, leppemärgid jne) nähtuste vaatlemine ja uurimine.

TÖÖÕPETUS

Erinevad tehnoloogiad ja materjalid, nende õige kasutamine

MUUSIKAÕPETUS

Kattuvad teemad ja mõisted (karakter, lugu jne), samade teemade esitamine visuaalselt ja muusikaliselt.

KEHALINE KASVATUS

Kehatunnetus, tähelepanu, motoorika ja koordinatsiooni areng, liikumisasendite kujutamine.

Üldpädevused

KUNSTIPÄDEVUS

Kunstitehnikatega tegelemisel arendatakse õpilases erinevaid käelisi oskusi. Kunstiajaloo tutvustamise kaudu arendatakse teadlikkust kunsti vajalikkusest ja toetatakse seoste loomise oskusi teiste eluvaldkondadega.

VÄÄRTUSPÄDEVUS

Väärtuspädevuste arengut toetavad töö nõuetest kinnipidamine, ühiste kokkulepete austamine, enda tehtu eest vastutamine. Väärtustatakse kui ainulaadset ja igaühele ainuomast.

ENESEMÄÄRATLUSPÄDEVUS

Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut

ÕPIPÄDEVUS

Õpipädevust kujundatakse eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu (individuaalsed ja rühmatööd). Ka saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada.

SOTSIAALNE PÄDEVUS

Sotsiaalsete pädevuste arengut toetavad ülesanded, kus õpilastel tuleb kokku puutudateiste õpilaste seisukohtade ja arusaamadega samadest asjadest. Areneb teadlikkus igaühe eripärast ja vajadus üksteise erinevusi aktsepteerida.

ETTEVÕTLIKKUSPÄDEVUS

Ettevõtlikkuspädevust arendatakse eelkõige rühmatöödes kaasalöömise juures

MATEMAATIKAPÄDEVUS

Matemaatikapädevust arendatakse jooksvalt ja pidevalt enda töö analüüsimise juures. Õpilane saab tunnis pidevalt rakendada erinevaid matemaatikatunnis arendatuid oskusi, nt. mõõtmist ja teisendamist.

Kunstiõpetuse ainekava 1. klass

1,5 tundi nädalas

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omal viisil emotsionaalses kontekstis, lugude visuaalne jutustamine. Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmine suuruse, asukoha ja värvi abil. Ruumi kujutamine: üks asi varjab teist

Vabanemine stampkujunditest (päikeseneljandik, aknarist jm).

Esemete kujutamine: .tuttavad asjad - lilled, mänguasjad kujutamine mälu järgi

Inimese kujutamine: inimese uurimine joonist. mälu järgi

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS

Meeleolu väljendamine värvidega. Põhivärvid, kuuevärvi-ring.

Värvidest uute toonide segamine. Pealmise esiletõstmine suuruse, asukoha ja värvi abil.

Kujutatavale sisult ja vormilt sobiv taust. Korrapärane rütm, ribaornament.

Geomeetrilised vormid: kolmnurk, ruut, ring...

DISAIN JA KIRJAÕPETUS

Lihtsamate esemete kujundamine.

Loodus- ja tehiskeskkonna visuaalse ilme seos inimese tegevusega.

Disaini roll igapäevaelus; trükised, tarbevormid, ruumid, hooned. Lähiümbruse muutused ajas.

Ideede selgitamine, vormistamine jooniste ja makettidena. Oma nime kujundus

MEEDIA

Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.

KUNSTIVESTLUSED

Oma kaaslaste tööde vaatlus, nendest rääkimine, tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse.

Kunstiajalugu: vana võrdlus uuega. Eesti kultuuripärandi tähtteosed. Kunstiteosed kohalikes muuseumides, galeriides… Lähiümbruse loodus ja arhitektuur.

MÕISTED

Värviring. Põhivärvid: punane, kollane, sinine. Seguvärvid: roheline, lilla, oranž. Kunstnik. Maal, maalikunstnik. Akvarell. Joonistus. Graafika. Maastik. Film, joonisfilm. Esiplaan, tagaplaan. Joon, punkt, viirutus, pind. Taust, tegelased (pildil). Nukuteater. Rahvarõivad, muster.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Erinevate tekstuuride loomine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist.

Voltimine: ruudu saamine, ümbrik, müts.

Maal. Maalimine kattevärvidega, maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine guaššide, kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž.

Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine mustri loomiseks. Trükkimine natuuri-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.

Kunstiõpetuse ainekava 2. klass

1,5 tundi nädalas

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine, tähtsamad tunnused. Esemete suurussuhted, eespool suurem, taga väiksem..

Maastiku kujutamine – puu, mägi, pilv mitut moodi.

Inimese kujutamine – esimesed proportsioonireeglid.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS

Geomeetrilistest kujunditest lihtsustatud pildi loomine.

Külm ja soe värv, vastandvärvid.

Paberi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted).

Rütmide loomine pinnal ja ruumis, muster. Rütm ornamendis, pintslijäljemustrid vms.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS

Oma lähema ümbruse kujundamine tähtpäevaks (nt ruum, pidulaud).

Otstarbe, materjali, tehnoloogia ja välimuse arvestamine meisterdamisel.

Dekoratiivkiri kingipakil vms.

MEEDIA

Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.

KUNSTIVESTLUSED

Kodukoha kunst. Kunstiteoste kirjeldamine ning oma eelistuste põhjendamine.

Loomingu autorlus.

Kunstiajalugu: vana võrdlus uuega. Eesti kultuuripärandi tähtteosed. Lossid (barokk), kindlused ja mõisahooned. Eesti talu ja taluriistad, kapad, kirstud.

MÕISTED

Muuseum, näitus. Vastandvärvid – segu alati pruun. Värvinimed (täpsustavad). Foto. Portree. Autoportree. Proportsioonid. Ruumisügavus. Suurussuhted. Ilukiri, illustreerime, illustraator, raamatukujundus. Lihtsustamine. Ornament, ribaornament, rühmitamine. Tarbeese, tarbekunst. Rahvatarbekunst (kapad, kirstud, viisud). Maastikumaal. Mask ja maailma rahvaste kunst. Märk ja sümbol. Konstrueerima, konstruktsioon. Pildiseeria. Aplikatsioon.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Erinevate tekstuuride loomine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Seisvad figuurid materjalilisamisega.

Voltimine: karpide voltimine.

Maal. Maalimine kattevärvidega, maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine guaššide, kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž.

Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine mustri loomiseks. Trükkimine natuuri-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga. Monotüüpia ja teised erinevad tõmmised.

Kunstiõpetuse ainekava 3. klass

1,5 tundi nädalas

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine, tähtsamad tunnused. Esimesed katsetused kujutamisega natuurist. Ümmargune asi muutub ovaalseks – taldrik laual.

Maastiku kujutamine: maastik kevadel, suvel, sügisel, talvel.

Inimese kujutamine: dünaamiline (õlgade ja puusadega) kriipsujuku alusjooniseks.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS

Geomeetrilistest kujunditest lihtsustatud pildi loomine.

Öö ja päev. Heledus- ja tumedusastmed. Värvide helestamine ja tumestamine.

Paberi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted).

Piiramata pinnaga ornament, kollaaž makulatuurist. Keerulise kujundi lihtsamaks muutmine – stilisatsioon.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS

Disaini roll igapäevaelus; trükised, tarbevormid, ruumid, hooned. Ideede selgitamine, vormistamine jooniste ja makettidena.

Kirja valimine ajalehele, õnnitluskaardile, teatele jne.

MEEDIA

Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.

KUNSTIVESTLUSED

Kodukoha kunst. Eesti kindamustrid ja sokisäärised.

Kunstiajalugu: vana võrdlus uuega. Kunstinäitus, muuseum – milleks on neid vaja?

MÕISTED

Teos, autor. Vaataja. Vorm. Värvinimed nüanssidega (meresinine, taevasinine). Dekoor, dekoratiivne. Kompositsioon. Liikumisasendid. Pildi sügavus, kolmas mõõde, ruumiline, silmapiir. Soe ja külm. Must ja valge. Helestamine, tumestamine. Vaikelu. Arhitekt, arhitektuur. Disain, otstarve. Kirjakujundus. Ruumikujundus. Pakend, reklaam. Rütm, korrapärane rütm, vaba rütm. Rahvakunst (tikand, kindakiri). Kunstkäsitöö. Makett, mudel. Origami. Põimimine. Šabloon. Kollaaž. Monotüüpia. Mosaiik. Skulptuur.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Erinevate tekstuuride loomine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Voolimine ilma juurdelisamiseta ühest tükist.

Voltimine: torudest, karpidest loomade vm meisterdamine.

Maal. Maalimine kattevärvidega, maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine guaššide, kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž.

Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine mustri loomiseks. Trükkimine natuuri-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.

Õpitulemused:

3. klassi lõpetaja:

- Kujutab inimest omal viisil temaatilistes töödes.
- Valib ümbritsevate objektide iseloomulikud jooned ja leiab võtted nende kujutamiseks.
- Segab põhivärvidest teise astme värvid ja põhjendab sellele toetudes põhivärvide mõistet.
- Segab valge ja musta abil värvide heledamad ja tumedamad astmed.
- Väljendab värvide abil meeleolu ja räägib sellest meeleolust.

- Loob kujutatavale sisult ja vormilt sobiva tausta.
- Oskab segada erinevaid värvitoone.
- Organiseerib pildi pinda, arvestades paberi suurust ja kuju, kasutades erinevaid paberiformaate.
- Eristab korrapärast ja vaba rütmi ümbritsevas keskkonnas ja kunstis. Rühmitab kompositsiooni elemente.
- Väljendab kujutatava suuruse muutmise abil selle paiknemist pildiruumis ees- ja tagapool.
- Väljendab osalise kattumise abil esemete paiknemist pildil üksteise suhtes ees- ja tagapool.
- Arvestab meisterdades otstarvet, tehnoloogiat ja välimust ning selgitab oma valikuid.
- Võrdleb raamatu teksti ja selle illustratsiooni. Nimetab tuntumaid illustraatoreid.
- Jagab oma muljeid rahvuskultuuri teemal (laulupidu, rahvatants, rahvariided, tarbeesemed jne).
- Tunneb ümbritsevas keskkonnas ära ja liigitab järgmised kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal.
- Kirjeldab oma kunstiteoseid, põhjendab oma eelistusi.
- Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt põhilisi materjale.
- Kasutab põhilisi tehnikaid: maalimine, joonistamine, voltimine, kollaaž, trükkimine.
- Kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töövahendeid ning sobivaid ohutuid töövõtteid.
- Hoiab oma töökoha korras.

Hindamine ja tagasiside

Hindamise peaeesmärk kunstiõpetuses on anda tagasisidet töö tulemuslikkuse kohta ja motiveerida õpilast tema edasises tegevuses.

I kooliastmes hinnatakse:

1)oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;

2)oskust kasutada loovtöödes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;

3)loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;

4)oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

Lapsevanem saab tagasisidet õpilase arengu kohta õpilaspäevikust, arenguvestluste kaudu, trimestri tunnistuselt.

KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA 4 - 6 KLASSILE

II kooliaste

Õppetegevus

II astmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooga ning luuakse sildu kunstiajaloo ja tänapäeva vahel. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöödes. Õpilasi juhitakse ise valikuid tegema (tehnika, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana. Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist

- Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine.
- Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö.
- Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
- Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
- Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine.
- Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
- Filmide, arvutimängude, koomiksite ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.

Õppesisu

- Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks.
- Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine.
- Maali, joonistuse, graafika, kollaazhi, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.
- Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
- Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eesti ja maailmas, näited õpetaja valikul.

Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

- Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Lõiming

EESTI KEEL

Eesti keel lõimub kunstiga pidevalt: kunstist rääkides osalevad õpilased aruteludes arendades oma eneseväljendusoskusi ja õppides kasutama kunstikeelt.

ARVUTIÕPETUS

Erinevate teksti- ja pilditöötlusprogrammide kasutamine erinevate tööde teostamiseks ja esitlemiseks.

FÜÜSIKA

Värvusõpetus. Materjalid (nt. akvarellpaber, guaššvärv, akrüülvärv).

AJALUGU

Kunstiajaloost rääkides vaatleme teoseid kindlas ajaloolises kontekstis: sündmused, eluolu.

LOODUSAINED

Näiteid ümbritsevast elusloodusest erinevate loovülesannete puhul, loodusfotograafia; sümmeetria ja asümmeetria; keskkonnasäästlikud materjalid kunstis.

MATEMAATIKA

Geomeetrilised kujundid, kolmvaade.

TÖÖÕPETUS

Erinevate materjalide kasutamine, töökavandite ja –jooniste tegemine.

MUUSIKAÕPETUS

Muusika järgi joonistamine. Kunstis on palju muusikaga kattuvaid mõisteid (kompositsioon, rütm, kontrastid).

Üldpädevused

KUNSTIPÄDEVUS

Kunstiajaloo erinevate perioodide tutvustamise kaudu arendatakse teadlikkust kunsti vajalikkusest ja toetatakse seoste loomise oskust teiste eluvaldkondadega.

ÕPIPÄDEVUS

Individuaalselt ja iseseisvalt töötamine; rühma- ja projektitööd.

VÄÄRTUSPÄDEVUS

Oluline on väärtustada enda ja teiste tööd. Väärtuspädevuse arengut toetab töö nõuetest ja tähtaegadest kinnipidamine, enda tehtu eest vastutamine.

ENESEMÄÄRATLUSPÄDEVUS

Iga uus ülesanne nõuab õpilaselt pidevalt uute lahenduste ja võimaluste otsimist. Pidev enda töö analüüs toetab õpilase minapildi arengut teadlikumas ja positiivsemas suunas.

SUHTLUSPÄDEVUS

Suhtluspädevuse arengut toetab paari- ja rühmatöös osalemine. Enda seisukohtade visuaalne esitlemine klassile.

SOTSIAALNE PÄDEVUS

Sotsiaalsete pädevuste arengut toetavad ülesanded, kus õpilastel tuleb kokku puutuda teiste õpilaste erinevate vaatenurkade, seisukohtade ja arusaamadega samadest asjadest. Areneb teadlikkus igaühe eripärast ja vajadus üksteise erinevusi aktsepteerida.

ETTEVÕTLIKKUSPÄDEVUS

Ettevõtlikkuspädevust arendatakse rühmatöödes kaasalöömise juures; enda töö ajamahu planeerimisel iseseisvate tööde teostamisel.

MATEMAATIKAPÄDEVUS

Matemaatikapädevust arendatakse jooksvalt ja pidevalt enda töö analüüsimise juures. Kunstiõpetuse tunnis saab õpilane pidevalt rakendada erinevaid matemaatikatunnis omandatuid oskusi, nt. mõõtmist ja teisendamist.

Kunstiõpetuse ainekava 4. klass

1 tund nädalas

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

Inimese kujutamine erinevas elu- ja töökeskkonnas, nägu , meeleolu edastamine. Objektide kujutamine vaatluse ja võrdlemise põhjal, lapse jaoks oluliste visuaalsete tunnuste järgi. Konkreetne ja abstraktne kunstis. Esemete suurussuhted (laius, kõrgus).

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS

Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas-, pruunikasroheline). Piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt). Vikerkaar, õhtu ja hommik. Kompositsiooni tasakaal, tervik, koloriit. Pildi dominant. Plaanilisus pildi pinnal.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS

Vormi ja funktsiooni seos. Keskkonnasõbralik disain. Graafilise disaini kujundusstiilide võrdlemine trükistel, reklaamis, arvutimängudes, veebikeskkonnas ja mujal. Tarbimine. Kiri kujundustes, kirjastiilid. Trükitähtede kujundamise erinevad viisid.

DIGITAALNE PILT

Liikumise kujutamine, liikumisillusiooni teke, animatsioonitehnikad.

MEEDIA

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

KUNSTIVESTLUSED

Kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne).

Kunstiajalugu. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride iseärasused. Kunstiterminid. Dekoratiivsed näited: postimpressionism, fovism.

Eesti kunsti suurkujud ja teosed.

Eesti rahvakunst. Geomeetriline tikand.

MÕISTED

Kattevärv. Värvide rahvapärased nimetused. Värviring. Karikatuur. Koomiks. Stiliseerima Proportsioon Galerii Lõuend Kollaaž

Tikand, vööd, kapad, sõled...

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast, saepuru jne). Keraamika. Reljeef.

Voltimine. Lihtsad põhivormid (laevuke)

Maal. Maalimine kattevärvidega ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia). Heledusastmed värvipliiatsitega.

Kunstiõpetuse ainekava 5. klass

1 tund nädalas

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

Täisfiguur ja näo proportsioonid. Pildilise info, näidiste ja eeskujude leidmine ja kasutamine loominguliselt. Esemete kujutamine vaatluse järgi, arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes. Konkreetne ja abstraktne kunstis.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS

Kolmanda astme värvide saamine esimese ja teise astme värvide segamise teel-Sümmeetria ja asümmeetria. Erinevad kompositsioonilised lahendused kavanditena. Pöördkehade kujutamine ruumiliselt. Valguse muutumine, vari maas ja seinal. Märk kui stilisatsioon. Piiramata pinna kujundamine. Aplikatsioon.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS

Kombinatoorika ruumis (moodul, pinnalaotus). Koomika (kaader, film).

Tähtedest pilt ja „trikid" šriftiga

DIGITAALNE PILT

Liikumise kujutamine, liikumisillusioonid, animatsiooni tehnikad.

MEEDIA

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

KUNSTIVESTLUSED

Pärimuskultuur. Massi- ja kommertskultuur. Kunstimälestiste kaitse. Kunstimuuseumide ja galeriide funktsioonid (tutvustamine, uurimine, säilitamine, restaureerimine).

Kunstiajalugu. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas. Kunstiterminid.

Dekoratiivsed näited: kubism, juugend, Art Deco…

Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Eesti rahvakunst : lilltikand, sõlg.

MÕISTED

Illusioon. Liikumisasendid. Staatiline. Dekoratiivne Dekoratsioon Disain. Stiil

Vari, langev vari. Siluett. Fantaasiakiri. Jooniskiri. Initsiaal. Restaureerimine

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast, saepuru jne). Keraamika. Reljeef.

Voltimine. Loomad, linnud

Maal. Maalimine kattevärvidega ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia).

Kunstiõpetuse ainekava 6. klass

1 tund nädalas

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

Figuraalne kompositsioon. Inimeste eripära (vanus, rass, rahvus jm) kujutamine lihtsustatult. Pea kujutamine profiilis.

Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Taeva kujutamine

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS

Koloriit (sh soe ja külm). Varju tekkimine, langev vari. Dünaamiline ja staatiline kompositsioon. Piiratud ja piiramata pinnad. Kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt. Esemete jaotamine geomeetrilisteks kehadeks.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS

Raamatukujundus (kaanekujundus, initsiaal, vinjett, illustratsioon).Pakend, ümbris 8pinnalaotus, kiri, värvilahendus).Kiri kujunduses (jooniskiri, fantaasiakiri). Ruumiline ja varjuga täht.

Vormi ja funktsiooni seos.

DIGITAALNE PILT

Liikumise kujutamine, liikumisillusioonid, animatsiooni tehnikad.

MEEDIA

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

KUNSTIVESTLUSED

Kunstiliikide (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, disain) iseloomustus. Kunstimõisted (originaal, koopia, võltsing, reproduktsioon)

Kunstiajalugu. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride iseärasused. Kunstiterminid. Dekoratiivsed näited: kauged kultuurid, antiik.

Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Eesti rahvakunst : taluarhitektuur.

MÕISTED

Autorikaitse. Koopia. Originaal. Reproduktsioon. Võltsing. Diagonaalne kompositsioon. Dünaamiline kompositsioon. Figuraalkompositsioon. Kompositsiooni tasakaal. Figuur Natüürmort, vaikelu Perspektiiv Silmapiir Õhuperspektiiv Ansambel (arhitektuuri-)Antiik-Kreeka, -Rooma. Püramiid. Pakend. Pinnalaotus Op -kunst Graafika. Pastell Sangviin. Tempera. Trükipress. Tušš. Õlipastell.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast, saepuru jne). Keraamika. Reljeef.

Voltimine. Lilled, lennukid.

Maal. Maalimine kattevärvidega ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia).

Õpitulemused:

6. klassi lõpetaja:

- hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurussuhteid,
- arvestab figuuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel.

- kujutab väljenduslikult inimest erinevas asendis ja tegevuses,
- leiab asjakohast infot, näidiseid ning kasutab neid loominguliselt oma töös,
- segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone,
- kasutab maalimisel piiratud värvivalikut (sh maalib monokroomselt),
- selgitab varju tekkimise põhimõtet,
- saavutab kompositsiooni tasakaalu, terviku,
- eristab staatilist ja dünaamilist kompositsiooni,
- eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone,
- määrab pildi dominandi, loob selle teadlikult oma töödes,
- eristab pildil esi-, kesk- ja tagaplaani, kasutab seda teadlikult oma teoses,
- kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba) lähtudes otstarbest,
- kujundab ornamenti (sh rahvuslikku) ja nimetab selle traditsioonilisi ja kaasaegseid kasutusvõimalusi,
- kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni,
- kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt põhilisi materjale,
- kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töövahendeid ning sobivaid ohutuid töövõtteid,
- hoiab oma töökoha korras.

Hindamine ja tagasiside

Hindamise peaeesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Enne uue töö alustamist teavitatakse õpilasi tööle esitavatest nõuetest ja tingimustest. Õpilastel on võimalus osaleda hindamise protsessis. See õpetab töid analüüsima ja väärtustama erinevaid lahendusi. Oluline on õpilase eneseanalüüsi toetamine. Praktiliste tööde puhul hinnatakse õpilase loovust ülesannete lahendamisel. Lisaks võetakse hindamisel arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja arvestamist teiste õpilastega.

II kooliastmes hinnatakse:

1)teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;

2)osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;

3)oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;

4)loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöödes;

5)oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

1.3 KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA 7 - 9 KLASSILE

III kooliaste

Õppetegevus

III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töödes katsetatakse uusi meediume ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana.

- Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
- Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Töö teostamine ja esitlemine.
- Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.
- Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.
- Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
- Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.

ÕPPESISU

- Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.
- Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.
- Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.

- Teksti ja pildi koosmöju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.
- Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Kaasaegse kunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.
- Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut.
- Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.

Lõiming

EESTI KEEL

Kunstist rääkides osalevad õpilased aruteludes arendades oma eneseväljendusoskusi ja õppides kasutama kunstikeelt ja –termineid.

ARVUTIÕPETUS

Erinevate teksti- ja pilditöötlusprogrammide kasutamine erinevate tööde teostamiseks ja esitlemiseks. Digitaalfotograafia.

FÜÜSIKA

Optika (sh värvide optiline segunemine), optilised illusioonid. Värvusõpetus. Materjalid (nt. akvarellpaber, akrüülvärv).

INIMESEÕPETUS

Inimest joonistades räägime ka inimese anatoomiast.

AJALUGU

Kunstiajaloost rääkides vaatleme teoseid kindlas ajaloolises kontekstis 8sündmused, eluolu).

LOODUSAINED

Näiteid ümbritsevast elusloodusest erinevate loovülesannete puhul: loodusfotograafia, keskkonnasäästlikud materjalid. Tajupsühholoogia (ehk optilised illusioonid).

MATEMAATIKA

Natuurist joonistamise juures kasutame teisendamisoskust, proportsioonide ja kuldlõike mõisted; geomeetrilised kujundid kui stiliseerimise vahendina; perspektiiv.

TÖÖÕPETUS

Erinevate materjalide kasutamine; töökavandite ja –jooniste tegemine.

MUUSIKAÕPETUS

Kunstis on palju muusikaga kattuvaid mõisteid (nt. rütm, kontrast, kompositsioon).

Üldpädevused

KUNSTIPÄDEVUS

Arendatakse erinevaid tehnilisi ja käelisi oskusi loovate tööde teostamise juures. Kunstiajaloo erinevate perioodide tutvustamise kaudu arendatakse teadlikkust kunsti vajalikkusest ja väärtuslikkusest ning toetatakse seoste loomise oskusi teiste eluvaldkondadega.

ÕPIPÄDEVUS

Õpipädevuse arengut toetavad kunstiõppes rikkalik õppemetoodikate valik: individuaalselt ja iseseisvalt töötamine; rühma- ja projektitööd, lisaks võimalusel õuesõpe ja muuseumitunnid.

VÄÄRTUSPÄDEVUS

Oluline osa kunstiõpetuses on väärtustada enda ja teiste tehtud tööd: väärtuspädevuse arengut toetavad töö nõuetest ja tähtaegadest kinnipidamine, kokkulepete austamine, enda tehtu eest vastutamine.Väärtustatakse kunstitegevust kui ainulaadset ja igaühele ainuomast.

ENESEMÄÄRATLUSPÄDEVUS

Iga kunstiõpetuse tunnis tehtav ülesanne nõuab õpilaselt pidevalt uute lahenduste ja võimaluste otsimist. Pidev enda töö tagasisidestamine ning analüüs toetab õpilase minapidi arengut teadlikumas ja positiivsemas suunas.

SUHTLUSPÄDEVUS

Suhtluspädevuse arengut toetab paari- ja rühmatöös osalemine, aruteludes osalemine, enda seisukohtade visuaalne, kirjalik või suuline esitlemine klassile.

SOTSIAALNE PÄDEVUS

Sotsiaalsete pädevuste arengut toetavad ülesanded, kus õpilasetel tuleb kokku puutuda teiste õpilaste erinevate vaatenurkade, seisukohtade ja arusaamadega samadest asjadest. Areneb teadlikkus igaühe eripärast ja vajadus üksteise erinevusi aktsepteerida.

ETTEVÕTLIKKUSPÄDEVUS

Ettevõtlikkuspädevust arendatakse rühmatöödes kaasalöömise juures, pikemate tööde puhul enda töö ajamahu planeerimisel, iseseisvate tööde planeerimisel ja teostamisel.

MATEMAATIKAPÄDEVUS

Matemaatikapädevusi arendatakse jooksvalt ja pidevalt enda töö analüüsimise juures. Õpilane saab kunstiõpetuse tunnis pidevalt rakendada tunnis pidevalt rakendada erinevaid matemaatikatunnis omandatud oskusi(nt mõõtmist, teisendamist).

Kunstiõpetuse ainekava 7. klass

1 tund nädalas

Õppesisu

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

Inimese kehakeel, miimika. Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid.

Oma tähelepanekute, seisukohtade ja kujutluste edastamine kunstivahenditega. Pindade ja vormide mahulisus.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS

Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal. Värvid kujundustes, värvide psühholoogiline mõju. Esemete modelleerimine pildi pinnal valguse ja varjuga. Kaader ja kadreerimine (ka foto- ja videokunstis). Õhu- ja värviperspektiiv. Joonperspektiiv ühe koondpunktiga.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS

Graafiline disain, trükise kujundus. Kujunduse läbiv stiil. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.

Kiri kujunduses (plakat, pakend, raamatukaas vms), Kirjaoptika.

Uue šrifti loomine või analoogse tuletamine.

DIGITAALNE PILT

Digitaalne pilditöötlus, digitaalse pildi kasutamine teistes tehnikates.

MEEDIA

Isiklik stiil, teatud stiilielementide, kujutamisvõtete ja tehnikate teadlik eelistamine.

Linnakeskkond. Originaal, koopia, reproduktsioon. Paljundatavus kunstis. Autoriõigus.

KUNSTIVESTLUSED

Stiil (ajastu ja isiku stiil).Massi- ja kommertskunst. Virtuaalne kunst. Autorikaitse.

Kunstiajalugu. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Kaasaegse kunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunstiteos ühiskonna kontekstis: keskajast barokini.

Eesti kunsti suurkujud ja teosed tänase päevani. Käisekiri, vöökiri.

MÕISTED

Ateljee. Värvimuld. Värvusteooria. Värvussüsteemid. Harmoonia. Nüanss. Dominant. Fresko. Horisont. Kaader. Valgus, vari. Langev vari, heit-, pool-, omavari. Refleks. Süžee. Liikumisillusioon. Motiiv. Natuurist joonistamine. Koondpunkt, tuumpunkt. Vaatepunkt. Täisfiguur, poolfiguur. Logo, piktogramm. Virtuaalne. Abstraktne kunst. Arhailine. Gootika. Ikoon, sakraalkunst, katedraal, lööv, portaal, miniatuur, roided, tugikaared, tahvelmaal. Historitsism. Kalligraaf. Realism. Renessanss. Restaureerimine. Pigment, tempera. Reljeef.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest, kalgenduvatest ja tahketest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne).Installatsioon. **Voltimine.** Voltimistrikid.

Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Assamblaaž.

Graafika. Joonistamine söe, tuši, ja värviga, sule ja pintsliga. Paljundusgraafika: kõrg- ja sügavtrükk vastavalt võimalustele.

Kunstiõpetuse ainekava 8. klass

2 tundi nädalas

Õppesisu

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

Inimese karakteri ja karakteersuse edastamine. Loodus- ja tehisvormide stiliseerimine, deformeerimine.. Realistlik maastikumaal, veekogu. Maja välisdetailid. Kunstiteose v – stiili kasutamine oma loomingu eeskuju v lähtepunktina. Loodusdetailid.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS

Värvide optiline segunemine. Värv ja värvus. Abstraktne kunst. Joonperspektiiv kahe koondpunktiga. Konna- ja linnuperspektiiv. Värvid perspektiivis. Matemaatilised mustrid ja ornament. Escheri ruutsüsteem. Värvide psühholoogiline mõju (sh külmad-soojad , eenduvad-taanduvad, kerged-rasked värvid). Peegeldus, läige refleks. Pildi värvianalüüs. Kompositsiooni ülesehituse printsiipe (kolmnurk, diagonaal, kuldlõige). Arhitektoonika.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS

Disaini liigid: graafiline, keskkonna disain, tootedisain, tarbekunst, moedisain jne. Eseme disain, välimuse ja funktsiooni seos, ergonoomika. Märgi tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk. Srift raamatus ja plakatil. Visuaalne reklaam. Sihtgrupi arvestamine kujundamisel. Märk ja sümbol. (permärk, firmamärk, piktogramm). Kunstiga seotud ametid. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus, eetilisus.
Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Kalligraafia.

DIGITAALNE PILT
Digitaalne pilditöötlus, digitaalse pildi kasutamine teistes tehnikates.

MEEDIA
Isiklik stiil, teatud stiilielementide, kujutamisvõtete ja tehnikate teadlik eelistamine.
Linnakeskkond. Originaal, koopia, reproduktsioon. Paljundatavus kunstis. Autoriõigus.

KUNSTIVESTLUSED
Kunsti liigid ja žanrid, kunsti piiride avardumine. Karikatuur, sarž. Grafiti.
Kunstiajalugu. Kunstiajaloo tuntumad teosed. Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Tehnika arengu mõju kunstile. Kunstniku stiil. Kunstiteos ühiskonna kontekstis: 19. sajandi stiilid, modernism. realism, postimpressionism, pop- art.
Eesti kunsti suurkujud ja teosed tänase päevani. Ruunikiri ja „salasõnumid) rahvakunstis.
Puitpindade kujundus, krähmukirjad jm.
Tegevuskunst (happening, performance). Meediakunst: foto, film, video, reklaam).
Kunstniku stiil. Kunstiteos ühiskonna kontekstis:

MÕISTED
Kitš. Eklektika. Faktuur, struktuur, tekstuur. Võltsing, koopia, imitatsioon, originaal. Koloriit. Lineaarjoonistus. Monokroomne. Pagupunktid. Tsentraalperspektiiv. Panoraam. Rakurss. Sarž. Stiliseerima. Firmamärk, logo. Illustraator. Plakat. Afišš. Poster. Projektsioon. Sisekujundus. Barokk. Monumentaalkunst. Ratsamonument. Obelisk. Paraadportree. Mütoloogiline maal. Žanri e. olustikumaal. Impressionism. Postimpressionism. Rokokoo. Sürrealism. Klassikaline.
Laemaal. Molbert. Lõuend. Palett. Sangviin. Õlivärv. Ümarplastika.
Alternatiivkunst. Avangard. Diletant. Galerii. Värvide psühholoogiline mõju. Värvikonseptsioon. Värvussümboolika. Spekter. Vabakutseline kunstnik. Valguse murdumine.
Komplementaarvärvid. Järelkontrast. Eksterjöör, interjöör. Figuraalkompositsioon. Fovism.

Funktsionalism. Naivism. Popkunst. Hüperrealism. Moodsa kunsti muuseum. Küllastunud värvid. Siiditrükk. Performance. Teatrikunstnik. Multimeedia. Assamblaaž. Happening. Tegevusmaal (Pollock). Kunstide süntees. Konseptuaalkunst. Kunstiteooria, -kriitika, -teraapia, -kriitika. Trafarett. Šabloon. Ruunikiri..

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest, kalgenduvatest ja tahketest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne).Installatsioon. **Voltimine.** Volditud geomeetria. Volditud moodulitest koostatud vormid.

Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Assamblaaž.

Graafika. Joonistamine söe, tuši, ja värviga, sule ja pintsliga. Paljundusgraafika: kõrg- ja sügavtrükk vastavalt võimalustele.

Õpitulemused:

8. klassi lõpetaja:

- Loob inimese kehaasenditest ja ilmetest (ka pildil) välja tema meeleolu ja tundeid.
- kujutab väljenduslikult inimest erinevas asendis ja tegevuses,
- kasutab kunstiteost või –stiili oma loomingu eeskuju või lähtepunktina,
- segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone,
- leiab asjakohast pildilist infot ning kasutab neid loominguliselt oma töös,
- kasutab maalimisel piiratud värvivalikut (sh maalib monokroomselt),
- saavutab kompositsiooni tasakaalu, terviku,
- määrab pildi dominandi, loob selle teadlikult oma töödes,
- eristab pildil esi-, kesk- ja tagaplaani, kasutab seda teadlikult oma teoses,
- tunneb ära kolmnurkse, diagonaalse ja kuldlõikelise kompositsiooniskeemi,
- väljendab emotsioone ja kujutab nähtusi abstraktse kompositsioonina,
- konstrueerib 1 ja 2 koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist,
- kasutab erinevaid vaatepunkte ruumi kujutamisel,
- analüüsib kunste argikeskkonna osana. Seostab keskkonna elemente (tarbeesemed, mööbel, ruum, ehitised, linnakujundus, haljastus, monumendid, trükised, jne) kunstniku tööga.
- kujundab ornamenti (sh rahvuslikku) ja nimetab selle traditsioonilisi ja kaasaegseid kasutusvõimalusi,
- kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni,

- kirjeldab üldjoontes peamisi disaini alaliike: graafiline, keskkonna(ruumi- ja maastikukujundus), tootedisain, tarbekunst, moedisain,
- suhtub kriitilis-loominguliselt kunsti ja kultuuri erinevatesse nähtustesse (karikatuur, tegevuskunst, massikunst, virtuaalne kunst,
- mõistab autori vabadust ja vastutust, autorikaitse olemust, toob näiteid reeglitest.

Hindamine ja tagasiside

Hindamise peaeesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet.

Positiivse trimestrihinde saamiseks peab õpilane esitama kõik kohustuslikud tööd. Enne uue töö alustamist teavitatakse õpilasi tööle esitatavatest nõuetest ja tingimustest.

Õpilastel on võimalus osaleda hindamise protsessis. See õpetab töid analüüsima ja väärtustama erinevaid lahendusi. Oluline on õpilase eneseanalüüsi toetamine – mida õpilane tundis ja õppis, mida ta soovib järgmisel korral teha teisiti jne – eesmärgiga toetada õpilase sisemist motivatsiooni..

III kooliastmes hinnatakse:

1)teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;

2)oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;

3)teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;

4)teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;

5)oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

KÄÄPA PÕHIKOOLI MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.
Muusika õppeaine koostisosad on:
1) laulmine;
2) pillimäng;
3) muusikaline liikumine;
4) omalooming;
5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
6) muusikaline kirjaoskus;
7) õppekäigud

MUUSIKAÕPETUSE ÜLDISED ÜLESANDED PÕHIKOOLIS

- Muusikaõpetuse oluliseks üleandeks on rahvuslike kultuuritraditsioonide säilitamine ja edasikandmine.
- Muusikaõpetuse ülesandeks on muusikahuvi äratamine ja muusikakogemuse rikastamine; aktiivse ja emotsionaalse muusikataju, muusikalise kirjaoskuse, teadliku muusika kuulamise oskuse, muusikalise kujutlusvõime, loovuse, mälu, tähelepanu, rütmitunde ja koordinatsiooni arendamine ning esitamisoskuse kujundamine.
- Muusikaõpetuse põhitegevused on laulmine, pillimäng, muusika kuulamine, liikumine, muusikalise kirjaoskuse arendamine ja muusikaloo käsitlemine, omalooming, õppekäigud.
- Muusikaõpetus üldhariduskoolis lähtub R. Pätsi ja H. Kaljuste didaktilis-metoodilistest printsiipidest, milles on ühendatud Z. Kodaly meetod ning C. Orffi muusikaõpetuse süsteem.
- 1.–3. klassis on muusikaõpetuse ülesandeks musitseerimisrõõmu tekitamine. Häälekujunduslikus töös on tähelepanu keskmes õigele hingamisele toetuv loomulik ülehäälne laulmine. Olulisel kohal on õpilaste muusikaliste võimete, muusika kuulamise oskuse ja loovuse arendamine.
- 4.–6. klassis on peatähelepanu suunatud õpilase motivatsiooni, huvitatuse ja hinnangulise suhtumise kujundamisele. Vokaalsete võimete arendamisel pööratakse tähelepanu hääle kõlavusele, ilmekusele ning hääle individuaalsetele omadustele (tämber, diapasoon). Arendatakse mitmehäälset laulmist, loovust ja improvisatsioonivõimet. Õpilaste muusikalist maailmapilti avardatakse erinevate maade rahvalaulude, muusikapalade ja tantsude kaudu.
- 7.–9. klassis on musitseerimise aluseks eakohane laulurepertuaar ja pillimäng. Muusikalisi teadmisi ja oskusi rakendatakse musitseerimisel, muusikavormide ja -žanrite tundmaõppimisel.

AINE ÕPPE-EESMÄRGID

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab oma võimeid musitseeerimise kaudu;
- arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri tarditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure.

LÄBIVAD TEEMAD

- **Väärtused ja kõlblus ning kultuuriline identiteet** - õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel ja muusikaüritustel.
- **Elukestev õpe ja karjääri planeerimine** - muusikaliste võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse muusika mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus ning muusikaga seotud elukutsetega.
- **Tehnoloogia ja innovatsioon** - on seotud muusikale omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.
- **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** - julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist. Teadvustatakse emotsionaalselt mõju,millest võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused.
- **Tervis ja ohutus** - muusikas kasutatakse töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele.

- **Keskkond ja jätkusuutlik areng ja teabekeskkond** - hõlmab mitmekülgseid oskusi nagu info leidmine muusika kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

HINDAMINE

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.
Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.
Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi.
Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes.
Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.
Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.
Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.
I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi.
II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes.

FÜÜSILINE ÕPIKESKKOND

1. Kool võimaldab järgmiste vahendite kasutamise: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus HIFI, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm.
2. Kool korraldab õpet klassis, kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.
3. Kool võimaldab instrumentaariumi (Orffi instrumentaarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekandled, akustilised kitarrid) õpilastele musitseerimiseks.
4. Kool võimaldab kasutada fonoteeki (CD-d, DVD-d, VHS-d.

AINEVALDKONNA KUULUVUS

1.kass – 2 õppetundi nädalas
2.klass – 2 õppetundi nädalas
3.klass – 2õppetund nädalas
4.klass – 2 õppetundi nädalas

5.klass – 2 õppetundi nädalas
6.klass - 2 õppetundi nädalas
7.klass – 1 õppetund nädalas
8.klass – 1 õppetund nädalas
9.klass – 1 õppetund nädalas

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 1. KLASSILE

ÕPPETEGEVUS

Aine õpetamise üldised eesmärgid:

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu

Õppesisu	**Õpitulemused**	**Metoodilised soovitused**	**Lõiming**
Laulmine * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; * laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule	* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vabalt ja selge diktsiooniga, emotsionaalselt; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid lastelaule, kaanoneid, teiste rahvaste laule * laulab eesti rahvalaule, regi-laule seoses kalendritäht-päevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * laulab peast **ühislaule**: • Eesti hümn (F. Pacius), • „Mu koduke" A. Kiiss, • „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); • „Lapsed, tuppa", • „Kevadel"	* Õpilaste vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor); * laulude õppimine: -kuulmise järgi, -käemärkide abil, - noodi järgi. * vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist. * kaanonite rakendamine mitmehäälse laulmise ettevalmistamiseks.	<u>Eesti keel</u> hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. <u>Matemaatika</u> Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu. <u>Inimeseõpetus</u> Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus. <u>Kehaline kasvatus</u> Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel
Muusikaline kirjasoskus ja oskussõnad Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).	* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA) kuulmise, käemärkide järgi. * Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:	* Relatiivne meetod –laulmine astmetrepi, käemärkide ja noodi järgi; *mudellaulude laulmine; * kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	<u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös). <u>Matemaatika</u>

	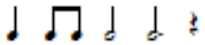 * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a)meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; b)koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; c)pala, salm, refrään, kaanon, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*; e) tutvub: *latern*, *segno*, *volt*.		Helipikkused, helikõrgused,
Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala ülesehitus.
Muusika kuulamine * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes	* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. <u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u>

(muusika kuulamisel); * *väärtustab enese ja teiste loomingut.*	* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;		Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.
Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * tähtnimede kasutamine plaatpillide ja plokkflöödi mängimisel.	<u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.
Omalooming **Väärtustab enese ja teiste loomingut;* * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsate rütmipillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon. <u>Matemaatika</u> Taktimõõt, muusika osad.
Õppekäigud * Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli Muusikaelamuste kirjeldam., oskussõnade kasutamine	* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	*<u>Eesti keel</u>* Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus. *<u>Tööõpetus</u>* Lihtsa rütmipilli valmistamine.

			Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.

HINDAMINE

- Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.
- 1. klassi õpilase tööle antakse hinnanguid lähtuvalt tema arengust ja õpioskuste kujunemisest, õpiprotsessis osalemisest ning õpitulemustest.
- Suulisi hinnnanguid saavad lapsed pidevalt, kokkuvõtvaid kirjalikke hinnanguid saavad õpilased 2., 3., ja 4. õppeveerandi lõpus.
- Hinnatakse õpilase aktiivset osavõttu koolikoorist, kooliüritustest ja kooli esindamisest.

LÕIMING

KUNSTIÕPETUS - värvide paberilepanek kuulates erinevaid muusikapalu (heledad ja tumedad toonid); lihtsate rütmipillide valmistamine;
LOODUSÕPETUS - nädalapäevade ja kuude laulud, laulumängud;
MATEMAATIKA - laulud arvudest; liikumismängud geomeetriliste kujundite moodustamiseks (ruut, ring, kolmnurk jne.); rütmiline liikumine
KEHALINE KASVATUS- ilus rüht rütmis kõndimisel; muusikalised mängud; rütmiline liikumine; täis ja poolpööre tantsudes;
EMAKEEL - tähestiku laulud ja mängud; kuulamisoskus; jutustamisoskuse arendamine läbi muusikapala (laulu) karakteri; hääletugevuse, into-

natsiooni muutmise oskus; ilmekus; rahvalaul, folkloorne lastelaul, folkloorsed lastemängud.

KIRJANDUS- laulutekstide autorid

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 2. KLASSILE

Aine õpetamise üldised eesmärgid:

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu

ÕPPETEGEVUS

Õppesisu	Õpitulemused	Metoodilised soovitused	Lõiming
Laulmine * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; * laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme laule.	* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga, emotsionaalselt; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid lastelaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendri tähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * laulab peast **kooliastme ühislaule**: Eesti hümn. Pacius, • „Mu koduke" (A. Kiiss), • „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); lastelaulud: • „Lapsed, tuppa", • „Kevadel" (Juba linnukesed ….),	* Õpilaste -vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor); * laulude õppimine: -kuulmise järgi, -käemärkide abil, - noodi järgi. * vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist. * kaanonite rakendamine mitmehäälse laulmise ettevalmistamiseks.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. <u>Matemaatika</u> Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu. <u>Inimeseõpetus</u> Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus. <u>Kehaline kasvatus</u> Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.
Muusikaline kirjasoskus ja oskussõnad Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes	* Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:	* Relatiivne meetod –laulmine astmetrepi, käemärkide ja noodi järgi; *mudellaulude laulmine; * kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus- vastus motiivid.	<u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja

(muusikalises kirjaoskuses).	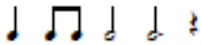 * tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA_1, SO_1 põhinevad mudelid; * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a)meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; b)koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; c)muusikapala, salm, refrään, kaanon, *ostinato*, kaasmäng; d)rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano, forte,* fermaat;		rütmitöös). <u>Matemaatika</u> Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.
Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi;	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala ülesehitus.
Muusika kuulamine * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud	* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber,	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orffi pedagoogika – visuaalne kunst,	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus.

oskussõnadega kuulatavat muusikat; * kasutab muusikalisi teadmisi; * *väärtustab enese ja teiste loomingut.*	dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);	dramatiseering, liikumine jne; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. <u>Inimeseõpetus</u> Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.
Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * tähtnimede kasutamine plaatpillide mängimisel	<u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.
Omalooming **Väärtustab enese ja teiste loomingut;* * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsate rütmipillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon.

			Matemaatika Taktimõõt, muusika osad.
Õppekäigud * Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli Muusikaelamuste kirjeldam., oskussõnade kasutamine	* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	*Eesti keel* Sõnavara, väljendusoskus. *Kehaline kasvatus* Muusika kujutamine liikumise kaudu. *Tööõpetus* Lihtsa rütmipilli valmistamine. Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.

HINDAMINE

- Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.
- 1. klassi õpilase tööle antakse hinnanguid lähtuvalt tema arengust ja õpioskuste kujunemisest, õpiprotsessis osalemisest ning õpitulemustest.
- Suulisi hinnnanguid saavad lapsed pidevalt, kokkuvõtvaid kirjalikke hinnanguid saavad õpilased 2., 3., ja 4. õppeveerandi lõpus.
- Hinnatakse õpilase aktiivset osavõttu koolikoorist, kooliüritustest ja kooli esindamisest.

LÕIMING

KUNSTIÕPETUS - värvide paberilepanek kuulates erinevaid muusikapalu (heledad ja tumedad toonid); lihtsate rütmipillide valmistamine;
LOODUSÕPETUS - nädalapäevade ja kuude laulud, laulumängud;
MATEMAATIKA - laulud arvudest; liikumismängud geomeetriliste kujundite moodustamiseks (ruut, ring, kolmnurk jne.); rütmiline liikumine
KEHALINE KASVATUS- ilus rüht rütmis kõndimisel; muusikalised mängud; rütmiline liikumine; täis ja poolpööre tantsudes;

EMAKEEL - tähestiku laulud ja mängud; kuulamisoskus; jutustamisoskuse arendamine läbi muusikapala (laulu) karakteri; hääletugevuse, into-

natsiooni muutmise oskus; ilmekus; rahvalaul, folkloorne lastelaul, folkloorsed lastemängud.

KIRJANDUS- laulutekstide autorid

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 3.KLASSILE

ÕPPETEGEVUS

Aine õpetamise üldised eesmärgid:

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu

Õppesisu	Õpitulemused	Metoodilised soovitused	Lõiming
Laulmine * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust; * laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule	* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga, emotsionaalselt; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid lastelaule, kaanoneid, teiste rahvaste laule * laulab eesti rahva-, regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * laulab peast **kooliastme ühislaule**:	* Õpilaste -vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor); * laulude õppimine: -kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmistatud astmenoodi järgi, - noodi järgi. * vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist. * kaanonite rakendamine mitmehäälse laulmise ettevalmistamiseks.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. <u>Matemaatika</u> Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu. <u>Inimeseõpetus</u> Kodu, kodumaa- ja

	• Eesti hümn (F. Pacius), • „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); • „Lapsed, tuppa", • „Kevadpidu” (Elagu…		rahvakalendriteemad; aeg (tempo). <u>Kehaline kasvatus</u> Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid laulmisel, hingamine.
Muusikaline kirjasoskus ja oskussõnad Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).	* Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * Tajub ja õpib tundma astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA1, SO1, JO1, NA, DI põhinevad mudelid kuulmise, käemärkide järgi; * JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a)meetrum, taktimõõt, astme-rida, punkt n/vältuse pikendaja; b)koorijuht, koor, ansambel, solist, dirigent, orkester; c) marss, polka, valss, *ostinato*; d)rütm, meloodia, tempo, *piano, forte,* fermaat; e) tutvub: *latern, segno, volt*.	* Relatiivne meetod –laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi; *mudellaulude laulmine; * kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	<u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös). <u>Matemaatika</u> Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad. <u>Tööõpetus</u> Paberist noodijoonestiku lõikamine ja papile vms kleepimine, selle kasutamine töös astmetega
Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi;	* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.	* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u>

			Muusikapala ülesehitus.
Muusika kuulamine * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud oskussõnadega kuulatavat muusikat; * kasutab muusikalisi teadmisi; * *väärtustab enese ja teiste loomingut.*	* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne; * kirjalik töö – töövihik.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus. <u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. <u>Inimeseõpetus</u> Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa. <u>Tööõpetus</u> Omavalmistatud rütmipillide kasutamine taktimõõdu eristamisel
Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * tähtnimede kasutamine plaatpillide ja plokkflöödi mänguvõtete omandamisel.	<u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.

Omalooming **Väärtustab enese ja teiste loomingut;* * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsate rütmipillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	Eesti keel Õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon. Matemaatika Taktimõõt, muusika osad.
Õppekäigud * Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli Muusikaelamuste kirjeldam., oskussõnade kasutamine	* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	*Eesti keel- sõnavara, väljendusoskus, arutlus.* *Kunst- muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.* *Kehaline kasvatus-Muusika kujutamine liikumise kaudu.* *Tööõpetus- rütmip. valm.* *Matemaatika-loogika.* Loodusõpetus-loodus-hääled, keskkonna hääled.

HINDAMINE

- Hinnatakse õpilase aktiivset osavõttu koolikoorist, kooliüritustest ja kooli esindamisest.
- Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse 5-palli süsteemis.
- Hindamine muusikaõpetuses peaks kajastama ja toetama iga õpilase individuaalsete muusikaliste võimete arengut.

LÕIMING

KUNSTIÕPETUS - värvi ja meloodia seos, kuulates erinevaid muusikapalu (heledad ja tumedad toonid, erinev meeleolu);
LOODUSÕPETUS - laulud kodust, koolilaul; kodukohast sirgunud muusikuid, laulumängud; teiste rahvaste laulumängud, kombed.
MATEMAATIKA - laulud arvudest; liikumismängud, arvuliste gruppide moodustamiseks; rütmiline liikumine.
EMAKEEL - kuulamisoskus; jutustamisoskuse arendamine läbi muusikapala (laulu) karakteri; hääletugevuse, intonatsiooni muutmise oskus; ilmekus; rahvalaul, folkloorne laul, folkloorsed laulumängud, teiste maade rahvalaulud.
INIMESEÕPETUS- kodu, kodumaa; aeg (tempo)
VÕÕRKEEL – lihtsate võõrkeelsete laulude õppimine tunnis, itaaliakeelsed muusikaterminid

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 4. KLASSILE

Aine õpetamise üldised eesmärgid:

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu

ÕPPETEGEVUS

Kooliastme õpitulemused	**Õppesisu**	**Õpitulemused**	**Lõiming**
* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; osaleb oma kooli ja kodukoha kultuurielus * oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse, arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.	Eesti keel, matemaatika, ühiskonnaõpetus, kunst, võõrkeeled, ajalugu arvutiõpetus
Laulmine * Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; * laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-koosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; * oskab laulda eesti rahva-, regilaule ning peast antud ühislaule.	* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; * laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule *a cappella* ja saatega; * rakendab muusikalisi üksi ja rühmas lauldes; * laulab peast **kooliastme ühislaule**: • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), • "Eesti lipp" (E. Võrk), • "Püha öö" (F. Gruber), • "Meil aiaäärne tänavas" (eesti	* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ning arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor); * laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid).	<u>Eesti keel-</u> teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. <u>Kirjandus-</u> Laulutekstide autorid. <u>Matemaatika-</u> laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostam. <u>Ühiskonnaõpetus-</u> kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus. <u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid ja hingamine.

	rhl);		
* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).	* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrgspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA_1, SO_1, JO^1, LE, NA, DI); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;	* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Eesti keel- silbitamine teksti rütmistamisel. Matemaatika- murrud, helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt. Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks Käsitöö, kunst- omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine.
Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Matemaatika- noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus Kunst, käsitöö- lihtsate pillide valmistamine. Kehaline- kehapilli-saated, hingamine, koordinatsioon.
Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).	* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;	* Orffi pedagoogika, * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Kehaline kasvatus Muusikapalale iseloom. karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika- muusikapala vorm.
Omalooming * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimete-kohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalis-tes eneseväljendustes,	* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid	* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsamate pillide valmistamine;	Eesti keel- õigekiri, regivärssi-de ja l/sõnade loomine. Kehaline kasvatus- Laulu karakterile liikumise loomine, kehapilli-saated, koordinats.

sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab üksinda ning koos musit-seerides muusikalisi oskusi ja teadmisi.	laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.	* kirjalik töö – töövihik.	Matemaatika- murrud, taktimõõt, m/pala vorm. Tööõpetus- rütmipillide, muusikaliste mängude valmistamine. Kunst- rütmikaartide valmistamine. Arvutiõpetus- lihtsate muusikapalade loomine.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;	Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.	Eesti keel- sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus-ja põhjendusoskus. *Kirjandus- autorlus.* Kunst-muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika - võrdlemine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika. Ühiskonnaõpetus- aeg tempo, kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad. Käsitöö, kunst-omavalmistat. muusikalooliste mängude kasutamine. Ajalugu- eesti ja erinevate maade kultuurilugu. Arvutiõpetus Muusikanäidete leidm., kasut.
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi	* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.	*Eesti keel* õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.

ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).	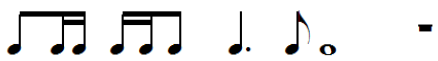 * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA_1, SO_1, JO^1, LE, NA, DI, käemärkide järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a)eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli; b)vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; c)tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass); d)tempo, dünaamika- *piano, forte, crescendo, diminuendo*; e)+ kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.		*Matemaatika* Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine. Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo. Kehaline kasvatus Rahvatants. Kunst Kõlavärv. Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega. Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis

Õppekäigud * Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles	* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	*Eesti keel-õigekiri, sõnavara, muusikaline väljendusoskus.* *Kunst- muusikelamuse kujutamine visuaalselt.* *Kehaline kasvatus-* muusikaelamuse kujutamine liikumises, dramatiseeringus. Matemaatika- Loogika, arutlusoskus. Arvutiõpetus- teabe otsimine ja leidmine ürituste kohta.

HINDAMINE

- Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse 5-palli süsteemis.
- Hindamine muusikaõpetuses peaks kajastama ja toetama iga õpilase individuaalsete muusikaliste võimete arengut.
- Hindamisel arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist

LÕIMING

KUNSTIÕPETUS - värvid muusikas, muusika meeleolu kujutamine

MATEMAATIKA- noodivältused, taktimõõt, vorm, murdarvud, võrdlemine ja eristamine, loogika, arutlusoskus
LOODUSÕPETUS - laulud kodust, koduvallast, koolilaul.
KEHALINE KASVATUS - ilus rüht muusikarütmis kõndimisel; muusikalised mängud; kõnniharjutused; rütmiline liikumine.
EESTI KEEL - eesti muusika, eestluse teema muusikas, sõnavara, õigekiri, väljendusoskus, meloodiale sõnade tegemine, rahvalaulu koostamine, jutustamisoskuse arendamine läbi muusikapala (laulu) karakteri
ÜHISKONNAÕPETUS- kodu, kodumaa, aeg (tempo)
VÕÕRKEEL – lihtsate võõrkeelsete laulude õppimine, itaaliakeelsed muusikaalased terminid.

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 5. KLASSILE

ÕPPETEGEVUS

Muusikaõpetuse eesmärgid 5. klassis

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu

Kooliastme õpitulemused	**Õppesisu**	**Õpitulemused**	**Lõiming**
* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; osaleb oma kooli ja kodukoha kultuurielus * oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse, arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.	Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu arvutiõpetus
Laulmine * Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; * laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-koosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; * oskab laulda eesti rahva-, regilaule ning peast antud ühislaule.	* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; * laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule *a cappella* ja saatega; * rakendab muusikalisi üksi ja rühmas lauldes; * laulab peast **kooliastme ühislaule**: • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), • "Eesti lipp" (E. Võrk), • "Püha öö" (F. Gruber),	* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ning arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor); * laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid).	<u>Eesti keel-</u> teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. <u>Kirjandus-</u> laulutekstide autorid. <u>Matemaatika-</u> laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostam. <u>Ühiskonnaõpetus-</u> kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus. <u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid ja hingamine.

	• "Meil aiaäärne tänavas"		
* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).	* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA1, SO1, JO1, LE, NA, DI); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;	* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Eesti keel- silbitamine teksti rütmistamisel. Matemaatika- murrud, helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt. Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks Käsitöö, kunst- omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine.
Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; *seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur ja a-moll pillimänguga.	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Matemaatika- noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus Kunst, käsitöö- lihtsate pillide valmistamine. Kehaline- kehapilli-saated, hingamine, koordinatsioon.
Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).	* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; *tantsib eesti laulu- ja ringmänge; * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti,	* Orffi pedagoogika, * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Kehaline kasvatus Muusikapalale iseloom. karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika- muusikapala vorm.

	Leedu, Rootsi, Norra;		
Omalooming * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi.	* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.	* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	Eesti keel- õigekiri, regi-värsside ja l/sõnadeloomine. Kehaline kasvatus Vastavalt laulu karakterile liikumise loomine, kehapilli-saated, koordinats. Matemaatika- murrud, taktimõõt, m/pala vorm. Tööõpetus- rütmipillide muusikaliste mängude valmistamine. *Kunst- rütmikaartide valmistamine.* Arvutiõpetus- lihtsate muusikapalade loomine.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat * Kasutab üksi ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; *kuulab ning erist. instrumentaalmuusikat *Eristab pillirühmi (klahv-, keel-, puhk-, löökpillid) ja sümfooniaorkestrit *tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat:	Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.	Eesti keel- sõnavara, õigekiri, muusikaline, väljendus-põhjendusoskus. Kunst-muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika – võrdlem., muusikapala vorm,loogika erinevad taktimõõdud. Ühiskonnaõpetus- kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad. Käsitöö, kunst-omavalmistat. muusikalooliste mängude kasutamine. Ajalugu- eesti rahva kultuurilugu.

	rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi.		Arvutiõpetus- näited,kasut.
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).	* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: 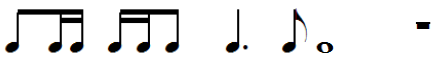 * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA1, SO1, JO1, LE, NA, DI, käemärkide järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; *helilaadi ja helistiku eristamine, kasut., helistikud C-a; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a)eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees (♯), bemoll (♭), bekarr (♮); paralleelhelistikud b) instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; c) pililiigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d)tempo , dünaamika, *piano*, *forte*,	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.	***Eesti keel*** õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus. ***Matemaatika*** Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine. Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo. Kehaline kasvatus Rahvatants. Kunst Kõlavärv. Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega. Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis

	pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; e)+ kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .		
Õppekäigud * Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles	* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	*Eesti keel-õigekiri, sõnavara, muusikaline väljendusoskus.* *Kunst- muusikelamuse kujutamine visuaalselt.* *Kehaline kasvatus-* muusikaelamuse kujutamine liikumises, dramatiseeringus. Matemaatika- Loogika, arutlusoskus. Arvutiõpetus- teabe otsimine ja leidmine ürituste kohta.

LÕIMING

- Eesti keel- teksti tähenduse mõistmine- arutelu, analüüs; silbitamine, õigekiri
- Kirjandus- laulutekstide autorid
- Matemaatika- laulu vorm, taktimõõt, murrud, seostamisoskus, analüüs, mälu
- Loodusõpetus- looduslike materjalide kasutamine astmetrepiks

- Ühiskonnaõpetus- kodu-, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo), riigid
- Kunst- kõlavärv, meeleolude kujutamine
- Kehaline kasvatus- õige kehahoid, hingamine, koordinatsioon, kehapillisaated
- Võõrkeeled- itaaliakeelsed muusikalised terminid muusikas, võõrkeelsed laulutekstid
- Ajalugu- Eesti ja erinevate made kultuurilugu
- Arvutiõpetus- muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, teabe otsimine

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 6. KLASSILE

ÕPPETEGEVUS

Muusikaõpetuse eesmärgid 6. klassis

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu

Kooliastme õpitulemused	**Õppesisu**	**Õpitulemused**	**Lõiming**
* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; osaleb oma kooli ja kodukoha kultuurielus * oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse, arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.	Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu arvutiõpetus
Laulmine * Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; * laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-koosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; * oskab laulda eesti rahva-, regilaule ning peast antud ühislaule.	* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; * laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule *a cappella* ja saatega; * rakendab muusikalisi üksi ja rühmas lauldes; * laulab peast **kooliastme ühislaule**: • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Mu isamaa armas" (saksa	* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ning arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor); * laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, muusika väljendusvahendid).	<u>Eesti keel-</u> teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. <u>Kirjandus-</u> laulutekstide autorid. <u>Matemaatika-</u> laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostam. <u>Ühiskonnaõpetus-</u> kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus. <u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid ja hingamine.

	rhvl), • "Eesti lipp" (E. Võrk), • "Püha öö" (F. Gruber), • "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);		
* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).	* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA_1, SO_1, JO^1, LE, NA, DI); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; *seostab relatiivseid helikõrgusi /astmeid) absoluutsete helikõrgustega g-G2.	* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Eesti keel- silbitamine teksti rütmistamisel. Matemaatika- murrud, helipikkused ja kõrgused, taktimõõt. Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamineastmetrepiks Käsitöö, kunst- omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine.
Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; *seostab helistikke ja T kolmkõlasid G-duur,e-moll; F- duur, d-moll pillimänguga.	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Matemaatika- noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus Kunst, käsitöö- lihtsate pillide valmistamine. Kehaline- kehapilli-saated, hingamine, koordinatsioon.
Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).	* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid:	* Orffi pedagoogika, * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Kehaline kasvatus Muusikapalale iseloom. karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matem- m/pala vorm.

	(valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa;		
Omalooming * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi.	* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.	* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	Eesti keel- õigekiri, regi-värsside ja l/sõnadeloomine. Kehaline kasvatus Vastavalt laulu karakterile liikumise loomine, kehapilli-saated, koordinats. Matemaatika- murrud, taktimõõt, m/pala vorm. Tööõpetus- rütmipillide muusikaliste mängude valmistamine. *Kunst- rütmikaartide valmistamine.* Arvutiõpetus- lihtsate muusikapalade loomine.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat * Kasutab üksi ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; *tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi; * on tutvunud (valikuliselt)	Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus.	Eesti keel- sõnavara, õigekiri, muusikaline, väljendus-põhjendusoskus. Kunst-muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika – võrdlem., muusikapala vorm,loogika erinevad taktimõõdud. Ühiskonnaõpetus- kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad. Käsitöö, kunst-omavalmistat. muusikalooliste mängude kasutamine. Ajalugu- eesti ja erinevate

	Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa; muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;		maade kultuurilugu. Arvutiõpetus- näited,kasut.
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).	* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: ♪ 𝄾♪ ♪𝄾 * Helistikud G – e, F – d; * kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt; * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA_1, SO_1, JO^1, LE, NA, DI, käemärkide järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees (♯), bemoll (♭), bekarr (♮); paralleelhelistikud d)tempo, *andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando,* dünaamika, *piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo*;	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.	***Eesti keel*** õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus. ***Matemaatika*** Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine. Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo. Kehaline kasvatus Rahvatants. Kunst Kõlavärv. Võõrkeel Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega. Arvutiõpetus Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis

	e)+ kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.		
Õppekäigud * Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles	* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	*Eesti keel-õigekiri, sõnavara, muusikaline väljendusoskus.* *Kunst- muusikelamuse kujutamine visuaalselt.* *Kehaline kasvatus-* muusikaelamuse kujutamine liikumises, dramatiseeringus. Matemaatika- Loogika, arutlusoskus. Arvutiõpetus- teabe otsimine ja leidmine ürituste kohta.

LÕIMING

- Eesti keel- teksti tähenduse mõistmine- arutelu ja analüüs, väljendusrikkus
- Kirjandus- laulutekstide autorid
- Matemaatika- laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamine ja põhjendamine
- Füüsika- heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra
- Geograafia- riigid, pealinnad, rahvastik, rassid
- Kunst- muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid
- Kehaline kasvatus- kehapillisaated, koordinatsioon, ladina- ja standardtants
- Võõrkeeled- itaaliakeelsed muusikalised terminid, võõrkeelsete laulusõnade tõlkimine
- Ajalugu- eesti ja erinevate maade kultuurilugu
- Arvutiõpetus- lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades
- Ühiskonnaõpetus- kodu-, kodumaa, riik, rahvakalendriteemad

HINDAMINE

- Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse 5-palli süsteemis.
- Hindamine muusikaõpetuses peaks kajastama ja toetama iga õpilase individuaalsete muusikaliste võimete arengut.
- Hindamisel arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 7.KLASSILE

ÕPPETEGEVUS

Muusikaõpetuse eesmärgiks 7. klassis on:

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu

Kooliastme õpitulemused	**Õppesisu**	**Õpitulemused**	**Lõiming**
* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; * oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegvustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. * Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.	Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus inimeseõpetus bioloogia, geograafia, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).
Laulmine * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo	* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid	* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid); * laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).	<u>Eesti keel -</u> teksti tähenduse mõistmine – arutelu, analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. <u>Kirjandus-</u> laulutekstide autorid. <u>Matemaatika-</u> laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus, paralleelsed helistikud.

sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).	laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; * laulab peast **kooliastme ühislaule**: *****„Eesti hümn“ (F. Pacius), *****“Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), *****"Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), *****"Mu isamaa on minu arm" Ernesaks, *****"Me pole enam väikesed" Oit).		Ühiskonnaõpetus -liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg . Kehaline kasvatus **Loomulik kehahoid ja hingamine.** Bioloogia Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. Loodusõpetus Liikumine/dünaamika. Inimeseõpetus- õige-vale,normid, reeglid.
* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).	* Laulab meloodiat erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA_1, SO_1, JO^1, LE, NA, DI); * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G^2); * duur- ja moll, kk, lauludes	* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Eesti keel- silbitamine teksti rütmistamisel. Matemaatika- murrud, helipikkused, kõrgused, t/mõõt, helidevahelised suhted Tööõpetus- omavalmistatud muusika-teemaliste mängude kasut. rütmi- ja astmetöös.
Pillimäng * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*’des; * rakendab musitseerides akustilise kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest)	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;	Matemaatika- noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), parall. helistikud. Käsitöö- Lihtsate pillide valmistamine. Kehaline kasvatus

	pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.	* kitarrimänguvõtete omandamine.	Kehapillisaated, koordinatsioon, mänguvõtted. Loodusõpetus Loodusnähtused- ja hääled, liikumine-dünaamika, jõud.
Muusikaline liikumine * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid.	* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Austraalia, Idamaad.	* Orffi pedagoogika; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Kehaline kasvatus Eri maade rahva-muusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendus-vahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, Matemaatika- pala vorm.
Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).	* loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi; * loob tekste: regivärsse, l/sõnu; * väljendab muusika karakterit, meeleolu, loomingulisi ideid liikumise kaudu; *loominguliste ideede rakendamine arvutiprogrammis.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * rondo- ja variatsioonivorm; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik; * infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).	Eesti keel- tekstide loomine. Keh. Kasv.- ideede väljendamine liikumises, koordinatsioon, õiged mänguvõtted. Matemaatika- pala vorm, taktimõõdud/murdarvud. Tööõpetus- pillide valm. Arvutiõpetus- lihtsate muusikapalade loomine.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning teose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs; * orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne; * infotehnoloogia – *power-point*	Eesti keel- väitlemine, muus.sõnavara, suuline-kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri. Kirjandus- teose autor, teksti analüüs. Kunst- muusika meeleolu

muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; *teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.	* arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; *eesti tuntud interpreetide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi:*keelpillid*: poogenpillid viiul, vioola e altviiul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; *puhkpillid*: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; *löökpillid*: kindla helikõrgusega: timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid): suur trumm, väike trumm, taldrikud. * on tutvunud Austraalia ja Idamaade muusikapärandiga ning suhtub lugupidavalt; * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.	presentatsioon jne.	visualiseerimine, plakat. Matemaatika- võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs. Ajalugu- Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. Bioloogia- kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus. Geograafia- riigid, pealinnad, rahvastik, rassid. Arvutiõpetus- esitlused, muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;	* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 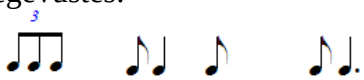 * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik jne.	*Eesti keel- õigekiri, muus.line.* Matemaatika- murrud, vorm, noodivältused, taktimõõt, sümbolid , paralleelhelistikud, eristamine. Tööõpetus- rütmi- ja meloodiakaardid. Keh. kasvatus- rahvatants, ladina ja standardtants.

	* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;		Kunst- kõlavärv. Võõrkeel- itaaliakeelsete muusikal. terminite tähenduse mõistmine Arvutiõpetus-muus.terminite seletuste leidmine internetis, muusikapalade loomine muusikaprogrammiga.
Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus	* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.	Eesti k- õigekiri,sõnavara *Kunst- muusikelamuse kujutamine, plakat jne.* *Kehaline kasvatus* Muus.elamuse kujut. liikum, dramatiseeringus. *Matem- loogika, arutlus- analüüsi- ja põhj..oskus.* Arvutiõpetus- teabe otsim. ja leidm. ürituste, instituts. kohta, palade loom. muusprogrammiga

LÕIMING

- Eesti keel- teksti tähenduse mõistmine- arutelu ja analüüs. väljendurikkus
- Matemaatika- laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamine ja põhjendamine
- Inimeseõpetus- õige, vale, normid- reeglid
- Kunst- muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid
- Kehaline kasvatus- kehapillisaated, koordinatsioon
- Võõrkeeled- itaaliakeelsed muusikalised terminid, võõrkeelsete laulusõnade tõlkimine
- Ajalugu- eesti ja erinevate made kultuurilugu
- Arvutiõpetus- lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades
- Ühiskonnaõpetus- kodu-, kodumaa, riik, rahvakalendriteemad

HINDAMINE

- Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse 5-palli süsteemis.
- Hindamisel arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 8. KLASSILE

ÕPPETEGEVUS

Muusikaõpetuse eesmärgid 8. klassis

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu

Kooliastme õpitulemused	Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming
* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; * oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. * Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.	Eesti keel, kirjandus, matemaatika, bioloogia, geograafia, füüsika, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus,

tegvustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.			käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana).
Laulmine * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).	* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; * laulab peast **kooliastme ühislaule**: *****„Eesti hümn“ (F. Pacius), *****"Jää vabaks, Eesti meri" V. Oksvort, *****"Oma laulu ei leia ma üles" Ojakäär, *****"Mu isamaa on minu arm" Ernesaks,	* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid); * laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).	Eesti keel - teksti tähenduse mõistmine – arutelu, analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. Kirjandus- laulutekstide autorid. Matemaatika- laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus, paralleelsed helistikud. Ühiskonnaõpetus -liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg . Kehaline kasvatus **Loomulik kehahoid ja hingamine.** Bioloogia Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. Füüsika Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.
* Kasutab noodist lauldes absoluutseid helikõrgusi.	* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll, kk lauludes	* laulmine noodi järgi, mudellaulud * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus- vastus motiivid.	Eesti keel- silbitamine teksti rütmistamisel. Matemaatika- murrud, helipikkused, kõrgused, t/mõõt, helidevahelised

			suhted.

Pillimäng * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, (plokkflööti või 6-keelset väikekannelt) kaasmängudes ja *ostinato*'des; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel. Kitarrimängu võtete kinnistamine.	<u>Matemaatika-</u> noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), parall. helistikud. <u>Käsitöö-</u> Lihtsate pillide valmistamine. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, mänguvõtted. <u>Füüsika-</u> heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika.
Muusikaline liikumine * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).	* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika.	* Orffi pedagoogika; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	<u>Kehaline kasvatus</u> Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.

Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).	* loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi; * loob tekste: regivärsse, l/sõnu; * väljendab muusika karakterit, meeleolu, loomingulisi ideid liikumise kaudu; *loominguliste ideede rakendamine arvutiprogrammis.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * rondo- ja variatsioonivorm; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik; * infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).	Eesti keel- tekstide loomine. Kehaline kasvatus Ideede väljendamine liikumises, koordinatsioon, õiged mänguvõtted. Matemaatika- m/pala vorm, taktimõõdud/murdarvud. Tööõp.- lihtsate pillide valm. Arvutiõpetus- lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades. Ühiskonnaõp. – inimõigused, autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika.
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; *teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; *eesti tuntud interpreetide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi:	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs; * orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne; * infotehnoloogia – *power-point* presentatsioon jne.	Eesti keel- muus.sõnavara, suuline-kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine. Kirjandus- teose autor, teksti analüüs. Kunst- muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber. Matemaatika- võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs. Ajalugu- Eesti ja erinevate

loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.	*klahvpillid*: klaver, klavessiin, orel, akordion; *elektrofonid*: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: *orkestrid:* (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); *ansamblid:* (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); * eristab pop-, rokkmuusikat * on tutvunud Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika muusika-pärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt.		maade kultuurilugu. Füüsika - heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega. Bioloogia- kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus. Geograafia- riigid, pealinnad, rahvastik, rassid. Arvutiõpetus- esitlused, muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;	* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * teab bassivõtme tähendust ning	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik jne.	*Eesti keel- õigekiri,muus.line.* Matemaatika- murrud, vorm, noodivältused, taktimõõt, sümbolid , paralleelhelistikud, eristamine. Tööõpetus Rütmi- ja meloodiakaardid. Keh. kasvatus- rahvatants, ladina ja standardtants. Kunst- kõlavärv. Võõrkeel- itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähendusemõistmine Arvutiõpetus- muusikaterminite seletuste leidmine internetis, muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.

	rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt; * + kordavalt I ja II kooliastme muus. kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab praktikas: a)elektrofonid, partituur, b) spirituaal, gospel; d)pop- ja rokkmuusika.		
Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus	* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö– töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.	Eesti k- õigekiri,sõnavara *Kunst- muusikelamuse kujutamine, plakat jne.* *Kehaline kasvatus* Muus.elamuse kujut. liikum, dramatiseeringus. *Matem- loogika, arutlus- analüüsi- ja põhj..oskus.* Arvutiõpetus- teabe otsim. ja leidm. ürituste, instituts. kohta, palade loomine muusika-programmiga.

LÕIMING

- Eesti keel- teksti tähenduse mõistmine- arutelu, analüüs; silbitamine, õigekiri
- Kirjandus- laulutekstide autorid
- Matemaatika- laulu vorm, taktimõõt, murrud, seostamisoskus, analüüs, mälu
- Loodusõpetus- looduslike materjalide kasutamine astmetrepiks
- Ühiskonnaõpetus- kodu-, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo), riigid
- Kunst- kõlavärv, meeleolude kujutamine

- Kehaline kasvatus- õige kehahoid, hingamine, koordinatsioon, kehapillisaated
- Võõrkeeled- itaaliakeelsed muusikalised terminid muusikas, võõrkeelsed laulutekstid
- Ajalugu- Eesti ja erinevate made kultuurilugu
- Arvutiõpetus- muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, teabe otsimine

HINDAMINE

- Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse 5-palli süsteemis.
- Hindamisel arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA 9. KLASSILE

ÕPPETEGEVUS

Muusikaõpetuse eesmärgid 9. klassis

- Õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.

Kooliastme õpitulemused	**Õppesisu**	**Õpitulemused**	**Lõiming**
* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; * oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegvustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. * Vormid – individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.	Eesti keel, kirjandus, matemaatika, ühiskonnaõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni

muusikat õppida.			allikana).
Laulmine * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid.	* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; * laulab peast **kooliastme ühislaule**: *****„Eesti hümn“ (F. Pacius), *****"Jää vabaks, Eesti meri" V. Oksvort, *****“Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), *****"Saaremaa valss" (R. Valgre), *****"Kalevite kants" (P. Veebel),	* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koorid); * laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).	Eesti keel - teksti tähenduse mõistmine – arutelu, analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. Kirjandus- laulutekstide autorid. Matemaatika- laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus, paralleelsed helistikud. Ühiskonnaõpetus -liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg . Kehaline kasvatus **Loomulik kehahoid ja hingamine.** Bioloogia Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. Füüsika Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.
* Kasutab noodist lauldes absoluutseid helikõrgusi.	* Laulab meloodiat absoluutseid helikõrgusi kasutades * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G^2); * duur- ja moll, kk lauludes	* laulmine noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Eesti keel- silbitamine teksti rütmistamisel. Matemaatika- murrud, helipikkused, kõrgused, t/mõõt, helidevahelised suhted Tööõpetus -omavalmistatud muusika-teemaliste mängude kasut. rütmi- ja astmetöös.

Pillimäng * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille * rakendab musitseerides akustilise kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, *ostinatod*, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.	Matemaatika- noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), parall. helistikud. Käsitöö- lihtsate pillide, mõistekaardite valmistamine. Kehaline kasvatus- kehapilli-saated, koordinatsioon, mänguvõtted. Füüsika - elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika
Muusikaline liikumine * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid.	* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuus. iseloomulikke karaktereid: Prantsuse, Itaalia, Hispaania.	* Orffi pedagoogika; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Kehaline kasvatus - eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika kujuta-mine liikumise kaudu, kehapillisaated, Matemaatika- muusikapala vorm.
Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).	* loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob tekste: regivärsse, l/sõnu; * väljendab muusika karakterit, meeleolu, loomingulisi ideid liikumise kaudu; *loominguliste ideede rakendamine arvutiprogrammis..	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * rondo- ja variatsioonivorm; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	Eesti keel- tekstide loomine. Kehaline kasvatus Ideede väljendamine liikumises, koordinatsioon, õiged mänguvõtted. Matemaatika- m/pala vorm, taktimõõdud/murdarvud. Tööõpetus- mõistekaardid; lihtsate pillide valmistamine. Arvutiõpetus- lihtsate palade loomine muus.programmiga.
Muusika kuulamine ja	* Kuulab ja eristab muusikapalades	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;	Eesti keel- muus.sõnavara,

muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; *teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.	muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; *eesti tuntud interpreetide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; *eristab kõla järgi pillikoosseise: *orkestrid:* (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); *ansamblid:* (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); * eristab džäss-, filmi- ja lavamuusikat (ooperi, opereti, muusikali ja balleti). * on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.	* vestlus, arutelu, analüüs; * orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne; * infotehnoloogia – *power-point* presentatsioon jne.	suuline-kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine. Kirjandus- teose autor, teksti analüüs. Kunst- muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid. Matemaatika- võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs. Ajalugu- Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. Ühiskonnaõpetus Rahvused, riigid ja nende tavad,inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik. Füüsika - elekter seotult elektrofonidega. Bioloogia- kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus. Geograafia- riigid, pealinnad, rahvastik, rassid. Arvutiõpetus- esitlused, muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi	* kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning lähtub nendest musitseerides;	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik jne.	*Eesti keel- õigekiri, muus.line.* Matemaatika- murrud, vorm, noodivältused, taktimõõt, sümbolid , paralleelhelistikud,

muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;	* kasutab laulude õppimisel tähtnimetusi; * teab bassivõtme tähendust. * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid: a) sümfoonia-, kammer-, keelpilli-, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; b)ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, d) džässmuusika, süvamuusika.		eristamine. Tööõpetus Rütmi- ja meloodiakaardid. Keh. kasvatus- rahvatants, ladina ja standardtants. Kunst- kõlavärv. Võõrkeel- itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine Arvutiõpetus-muusikaterminite seletuste leidmine internetis, muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.
Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus	* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.	Eesti k- õigekiri,sõnavara *Kunst- muusikelamuse kujutamine, plakat jne.* *Kehaline kasvatus* Muus.elamuse kujut. liikum, dramatiseeringus. *Matem- loogika, arutlus-analüüsi- ja põhj..oskus.* Arvutiõpetus- teabe otsimine ja leidmine ürituste, instituts. kohta.

LÕIMING

- Eesti keel- teksti tähenduse mõistmine- arutelu ja analüüs, väljendusrikkus
- Kirjandus- laulutekstide autorid
- Matemaatika- laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamine ja põhjendamine
- Füüsika- heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra
- Geograafia- riigid, pealinnad, rahvastik, rassid
- Bioloogia- kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus
- Kunst- muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid
- Kehaline kasvatus- kehapillisaated, koordinatsioon, ladina ja standardtants
- Võõrkeeled- itaaliakeelsed muusikalised terminid, võõrkeelsete laulusõnade tõlkimine
- Ajalugu- eesti ja erinevate maade kultuurilugu
- Arvutiõpetus- lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades
- Ühiskonnaõpetus- rahvused, riigid ja nende tavad, autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik

HINDAMINE

- Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse 5-palli süsteemis.
- Hindamisel arvestatakse ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.